DIRVA

THE FIELD

Nr. 36

Rugsėjo-Sep. 6, 1956

Cleveland, Ohio

Maskva tvirtai veržiasi į Viduržemio jūros rajoną

Egipto akcija ir Sueso kanalo nacionalizacija nebuvo ypatingai netikėtas žingsnis. Nasseras veikė daug atsargiau negu Mossadeh, kuris ne tiktai nacionalizavo Irano naftos pramonę, bet konfiskavo ir užsieninių firmų nuosavybę. Nasseras yra pasiryžęs išpirkti Sueso kanalo akcijas pagal aktualų kursą.

Vakarų valstybės, Did. Britanija ir Prancūzija, turinčios daugiausia Sueso kanalo akcijų ir daugiausia besinaudojančios kanalu, nekėlė paties nacionalizacijos akto, bet pastatė klausimą dėl laisvo kanalo praplaukimo, įtikinėjant, kad kanalas negali būti vienos valstybės kontrolėje, todėl, kad jį valdo vmogus, kurio įsipareigojimams negalima pasitikėti, nes jau neišlaikė ankstyvesniųjų.

Pačioj ginčo pradžioj britų kariniai manevrai turėjo daugiausia bauginimo charakterį. Norėta paspausti Egiptą neįsiveliant į karo veiksmus. Todėl negalėjo ir nesudarė to laukto įspūdžio — atmosferos pasikeitimo.

Londonas aiškiai žinojo, kad neturėdamasc pilnos ir neribotos J. A. Valstybių ir kitų Vakarų valstybių paramos, ir turint prieš save Afrikos-Azijos ir sovietinius blokus, negali ginčo spręsti ginklų pagalba. Britų vyriausybė žinojo, kad D. Britanijai kanalas turi gyvybinę reikšmę, bet kariniai veiksmai tautoje nebūtų populiarūs. Šitame atsitikime britų opozicijos deklaracija brvo gana aiški, todėl jokia britų vyriausybė be oopzicijos paramos nesiryžtų pradėti karo.

Kariuomenės pasiruošimas ir permėtimai buvo tiktai jėgos demonstracija, bet patį ginčą išspręsti britų vyriausybė ieškojo derybų keliu. Kas tas įvyktų kitais laikais, tai į tokią Sueso kanalo bendrovės nacionalizaciją Londonas ir Paryžius tuojau būtų atsakę karine akcija.

To žygio atsisakydami sutiko su pirmuoju, svarbiausiuoju Nassero ėjimu, sustiprindami jį ne tiktai Egipte, bet ir visame arabiškajame pasalyje. D. Britanija kitos išeities ir neturėjo. Ūkinis boikotas būtų skaudus smūgis Egiptui, bet dar ne katastroralinis, o kas svarbiausia, tas Vakarams nesuteiktų galimybių laimėti ateityje. Todėl didžiausios britų pastangos ir yra užkirtimas kelio eventualiai egiptiečių sauvalei prieš britiškus ir kitų sąjungininkų laivus. Tos rūšies projektas sudaro formalią kontrolę, kuria nepaliečia egiptiečių, kanalo administracijos, taipogi ir suvereninių Egipto teisių.

Britiškas - amerikoniškas projektas, betarpiai Edeno suformuluotas nusprendus sušaukti tarptatinę konferenciją, tikrenybėje buvo Nassero atmestas, bet sykiu jis pareiškė sutikimą derybom su tų valstybių atstovais, kurios naudojasi kanalu. Net ir tos valstybės, kaip Sov. Sąjunga ir Indija paremiančios Egiptą nerodo entuziazmo kanalo kontrolę palikti vienos valstybės rankose.

1946 m. dėl tarptautinių kontroliuojamų vandens kelių Maskva turėjo kitokį nusistatymą, negu šiandien dėl Sueso. Ji darė žygius panaikinti nuostatus Dardanelio sąsiaurio praplaukimo Turkijos kontrolėje. Sov. Sąjunga darė žygius, kad galėtų dalyvauti Sueso kanalo kontrolėje, bet tada su tuo nesutiko D. Britanija. Dabar visiems aišku, kad Sueso kanalo gničas suteikia Maskvai idealią progą garantuotai ten turėti savo svarų žodį ir tvirtai įeiti į Viduržemio jūros rajoną.

Kaip J. A. Valstybės Did. Britanijos ir Prancūzijos sąjungininkė, taip Sov. Sąjunga Egipto sąjungininkė, yra užinteresuotos savais sąjungininkais, kad jų užtariamosios valstybės nebūtų apviltos, suprasdamos, kad būtinai reikės sueiti į kompromisą. Galvojama apie tokį kompromisą, kuris išgelbėtų abiejų pusių "veidus".

Atsižvelgiant į bendrą tarptautinę padėtį ir besivystančius pasaulyje įvykius, neginčijamai aiškėja, kad šalis, kuri turės nusileisti, šalis kuri daugiau neteks, bus ne Egiptas, bet D. Britanija ir Prancūzija. Nassero nuolaidos bus grynai formalios — taktikos, o Vakarų — laiko ir aplinkybių priverstos. Tikruoju gi nugalėtoju išeis Maskva, kuri visą tą audrą sukėlė. Ne vien dėl to, kad ji kaipo "skriaudžiamųjų tautų užtarėja", galėjo išeiti Egipto ginti, bet todėl, kad savo padėtį sugebėjo sutvirtinti Artimuose Rytuose, formaliai užimant svarbią vietą, tų valstybių tarpe, kurios tame rajone turėjo stiprius balsus.

Juozas Šarūnas

Karalienės Elzbietos sesuo Margareta atšventė 26 metų sukaktį. Karališkoji šeima susirūpinusi, kad atėjo aukščiausias vedybų amžius, o Margareta vis nepasirenka . . .

Anglija oficialiai apkaltino ištremtą Kipro salos arkivyskupą Makarios, kad jis pats buvęs vyriausias teroristų vadas ir planavęs visus jų žygius. Po tokio apkaltinimo aišku, kad Makarios grąžinimas į Kipro salą visai neįmanomas, o priešingai, santykiams negerėjant, gali būti jam iškelta ir teroro byla.

Naujas Lietuvos gyventojų susinimo planas

Prieš mus guli komunistų laikraštis Tiesa Nr. 150 (birželio mėn. 29 d.). Jame paskelbti nutarimai, kaip turi būti baudžiami gyventojai, kurie savo vargui mažinti laiko gyvulius ir juos maitina įmanomais gauti pašarais.

Tie nutarimai, kaip skaitytojas pastebės, turi labai aiškų tikslą iš miestų gyventojų atimti gyvulius. O juos atimti galima apdėjus tokiais mokesčiais, kurių jokiu būdu nepakelsi.

Štai tas naujas Lietuvos gyventojų susinimo planas, kuris priverčia:

"Uždrausti visur — tiek miesto tiek ir kaimo vietovėse bet kam šerti gyvulius bei paukščius duona, miltais, kruopomis, bulvėmis ir kitais maisto produktais, perkamais šiems tikslams valstybinėse ir kooperatinėse parduotuvėse.

Nustatyti, kad kaltininkams už gyvulių bei paukščių šėrimą duona, miltais, kruopomis, bulvėmis ir kitais maisto produktais, perkamais valstybinėse ir kooperatinėse parduotuvėse, bus uždedama pabauda, kurią skirs, vietiniams prekybos organams pateikus, rajonų, miestų ir gyvenviečių Darbo žmonių deputatų tarybų vykdomieji komitetai, pirmą kartą 500 rublių, o pakartotiniais atvejais — 1.000 rublių dydžio. Pabaudas išieško neginčo tvarka milicijos organai.

Nustatyti piniginį mokestį ir privalomuosius pieno bei mėsos pristatymus piliečiams — gyvulių savininkams (išskyrus kolūkiečius), gyvenantiems miestuose — sąjunginių respublikų sostinėse, sričių, kraštų centruose ir autonominių respublikų centruose (išskyrus Tolimosios Šiaurės sričių ir autonominių respublikų centrus).

Nustatyti šias mokesčio normas už vieną gyvulį per metus (nuo liepos 1 d. iki birželio 30 d.): už karvę — 500 rublių, kiaulę (senesnę kaip 2 mėnesių) — 150 rublių, avį arba ožką, senesnę kaip metų — 40 rublių, darbinį arklį — 1.500 rublių ir kitus darbinius gyvulius — 750 rublių ir privalomųjų pristatymų normas: nuo vienos karvės — 400 litrų pieno, nuo vienos kiaulės — 20 kilogramų mėsos (gyvo svorio) ir nuo vienos avies arba ožkos — 5 kilogramus mėsos (gyvo svorio). Nuo kiekvieno gyvulio, turimo ūkyje daugiau kaip viena karvė, arba pienas kiaulė, arba dvi avys (ožkos), senesnės kaip metų amžiaus, piniginis mokestis ir privalomieji pieno bei mėsos pristatymai imami dvigubo dydžio. Jeigu piliečių — gyvulių savininkų šeimoje yra darbingų asmenų, vengiančių dirbti valstybinėse įmonėse ir įstaigose, kooperatinėse ir visuomeninėse organizacijose (išskyrus namų šeimininkes ir moksleivius), piniginis mokestis ir privalomieji pieno bei mėsos pristatymai padidinami 50 procentų palyginti su nustatytomis normomis.

Mokestis ir privalomieji mėsos bei ieno pristatymai apskaičiuojami pagal turimų gyvulių skaičių liepos 1 d."

Perskaičius tokį nutarimą paaiškinimų nereikia. Jis taip suredaguotas, kad peilis po kaklu kiekvienam tokių gyvulių savininkui, aiškiai pakištas.

41,553,000 JAV JAUNIMO MOKYKLOSE

Švietimo vadovybė praneša, kad šiais metais įvairias JAV mokslo įstaigas lankys virš 41 ir pusė miliono JAV jaunimo. Tas skaičius, lyginant su praėjusiais mokslo metais, bus 1,754,300 didesnis.

Pradžios mokyklas ir vaikų darželius lankys 29,618,000 jaunimo. Jų tarpe į privatines tos apimties mokyklas eis 3,985,500 jaunimo.

Vidurines mokyklas lankys 8,111,600 jaunimo. Jų tarpe privatines lankys tik 870,600.

Kolegijose ir universitetuose mokysis 3,232,000 JAV jaunimo.

Viceprezidentas R. Nixonas su visa savo šeima grįžta į Washingtoną.

Suomių masinis kapas Lieuvoje

(Specialinis pranešimas "Dirvai" iš Suomijos)

Lojalumas, kurį suomių tauta reiškė rusų carui per pirmuosius dešimtmečius po įjungimo į Rusiją, pamažu pasikeitė ir užleido vietą tam tikram santūrumui. Tokios laikysenos priežasčių buvo kelios: caro Nikalojaus I reakcionieriškas rėžimas; tautinės sąmonės nubudimas, ką ypač paskatino tautinio "Kalevalos" epo išleidimas 1835 m. — imta įsisąmoninti, kad tėvynės sąvoka apima tiktai Suomiją, o ne Rusiją; — pagaliau, laisvės pastangos Europoje, kurios įtaigojo suomių jaunimą. Studentai pradėjo savo rateliuose svarstyti revoliucinius klausimus. Dabar pradėta kitokiomis akimis žiūrėti į lenkų ir kitų prispaustų tautų laisvės svajones. Nueita taip ko ir toliau. 1857 m. kitas jaunas akademikas pasiūlė šventės proga sušukti "Vivat Polonia!". Šita '-afera-' sukėlė baisiausią nerimą, o senesniei akademikai prisibijojo blogiausių padarinių universitetui iš rusų įstaigų pusės. Pagaliau ši byla buvo sutvarkyta tuo būdu, kad nusižengęs studentas buvo vieneriems metams pašalintas iš universiteto.

Tačiau tam tikro skepticizmo nuotaikos rusų atžvilgiu pasiliko i rtoliau. 1857 m. kitas jaunas akademikas laikė politinę prakalbą, kuri rusams taip nepatiko, jog jis buvo priverstas pabėgti Švedijon. Šis vyras buvo Adolf Erik Nordenskiold, vėlesnis šiaurės rytų pasažo atidengėjas. Jaunas patriotinis poetas Emil von Quanten turėjo 1853 m. pasislėpti Švedijoje, kur jis išleido knygą, kurioje siūlė atskirti Suomiją nuo Rusijos ir sudaryti visų šiaurės valstybių uniją. Kai savaime mėgiamas poetas Zacharias Topelius parašė eilėraštį "Pirmasis kraujo lašas", kuriame reiškė tam tikrų simpatijų rusams, nes Krymo karo metu anglų laivynas bombardavo Suomijos pakrantes, eilėraštis iššaukė skaitytojuose tokį pasipiktinimą, jog vargšas poetas kurį laiką buvo visuotinai beveik boikotuojamas.

Tačiau prieš 100 metų dar nebuvo pasiekta to, kad tautiškai susipratę suomiai būtų suradę tiesioginį kelią į kitas rusų pavergtas tautas. Ir vėl suomių gvardija buvo toji, kuriai likimas lėmė užmegsti tarpusavio saitus. Kai 1848 m. vengrai sukilo prieš Austrijos karalių, rusų caras pasiryžo padėti savo jaunajam kolegai Vienoje ir nutarė pasiųsti savo kariuomenę prieš vengrus. Taip pat suomių gvardija gavo įsakymą žygiui. Per Peterburgą ir Rygą ji išvyko į Lietuvą, kur buvo sustojusi Panevėžyje, Kaune, Veiveriuose ir Kalvarijoje. Iš ten ji išvyko toliau į Lietuvos Brastą, kur ją

(Perkelta į 8 psl.)

PROFESORIAI VABALAS-GUDAITIS IR ŽEMAITIS BUVO NUŽUDYTI

Nesenai komunistinė spauda pranešė, o lietuvių laikraščiai pakartojo, kad Lietuvoje yra tragiškai mirę profesoriai Vabalas-Gudaitis ir Žemaitis. Pirmasis dirbo humanitarinių mokslų fakultete, o antrasis buvo veterinarijos fakulteto dekanas. Abu buvo prisitaikę prie komunistinio rėžimo ir net patys kietai terorizavę studentus.

Mūsų bendradarbis iš anapus geležinės uždangos Dirvai praneša, kad prof. Vabalas-Gutaitis buvo nužudytas Kaune jo auklėtinio, gi prof. Žemaitis su žmona buvo nužudyti Vilniuje. Juos nužudę, anot rusų, banditai. O ką Lietuvoje rusai vadina banditais, mes jau gerai žinome.

RUSIJA VYKDO ATOMINIUS SPROGDINIMUS

JAV Atominės Energijos Komisija praneša, kad Rusijoj įvykdytas iš eilės trečias atominis sprogdinimas. Rugpiūčio mėn. 24 ir 30 dienomis buvo įvykdyti du pirmieji sprogdinimai.

Rinkimus į PLB Vokietijos Krašto Tarybą laimėjo Vienybės blokas

Kaip jau buvo rašyta, š. m. liepos mėn. 29 d. Vokietijoje vyko rinkimai į PLB Vokietijos Krašto Tarybą. Dėl keletos rinkikų, ryšium su rinkimų vykdymu, įteiktų neesminių skundų, kuriuos teko svarstyti Garbės Teismui, Vyriausioji Rinkiminė Komisija, posėdžiavusi Hanau, galėjo tik š. m. rugpiūčio mėn. 19 d. baigti balsų skaičiavimą. Nors šioji komisija rinkimo davinių oficialiai dar nepaskelbė, tačiau, jau gautos visai patikimos žinios, jog iš kandidatų sąraše išvardintųjų 42 asmenų daugiausiai balsų gavo šie 15 asmenų:

1. **Kun. A. Keleris,** lietuvių evangelikų bažnyčios V. Vokietijoje senjoras — 1107 balsus.
2. **Kun. V. Šarka,** Šiaurės Vokietijos lietuvių katalikų dekanas — 932 balsus.
3. **Erdm. Simonaitis,** MLT pirmininkas — 911 balsus.
4. **Dipl. inž. Pr. Zundė,** ilgametis PLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas — 843 balsus.
5. **Kun. Bunga,** Memmingeno lietuvių katalikų klebonas — 822 balsus.
6. **Adv. J. Bataitis** — 752 balsus.
7. **Muzikas Valteris Banaitis** — 742 balsus.
8. **Tėvas Alf. Bernatonis,** Sielovados Tvarkytojas — 738 balsus.
9. **Dr. A. Rukša,** Vasario 16 Gimnazijos mokytojas — 705 balsus.
10. **Kun. dr. Aviža,** dabartinis Vokietijos Krašto Valdybos narys — 684 balsus.
11. **Ats. pulk. V. Sutkus** — 672 balsus.
12. **Prof. dr. J. Grinius** — 654 balsus.
13. **Fr. Šlenteris,** mažlietuvių veikėjas — 653 balsus.
14. **J. Kriščiūnas** — 648 balsus.
15. **K. Drunga** — 630 balsų.

Šie 15 asmenų ir sudarys būsimąją Vokietijos Krašto Tarybą, nes pagal galiojančius nuostatus VKT sudaroma iš 15 asmenų.

Pirmuoju iš eilės kandidatu į VKT narius išrinktas laikraštininkas Stepas Vykintas, gavęs 625 balsus.

Iš šių davinių sprendžiant, rinkimus į VKT šį kartą laimėjo Vienybės (tautininkų ir evangelikų) blokas, gavęs net 8 vietas. Nežiūrint į beveik net dvejus metus varytą atkaklią rinkiminę akciją, frontininkai naujojoj Taryboj turės užtikrintai tik 5 vietas, nors tikėjosi turėti daugumą.

Tik naujajai Tarybai susirinkus, o tai įvyks š. m. rugsėjo mėn., paaiškės, prie kurio bloko prisidės p.p. Zundė ir Simonaitis, kurie nors ir laikomi nepartiniais, tačiau dalyvavo suvienytame frontininkų ir krikšč. demokratų sąraše. Atrodo, kad sudarant naująją Krašto Valdybą turėtų nulemti Vienybės bloko balsai.

Aviacijos karininkų grupė, kurie pasirengę dvidešimtpenktoms Bendix Trophy lenktynėms iš Georgia bazės Californijoj iki Oklahoma City, Okla. Jie mano 1,120 mylių padaryti per 90 minučių.

DIRVA

THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telephone: HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: in the United States — $5.00 in Canada — $5.50, elsewhere — $6.50.
Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telefonas: HEnderson 1-6344.
Išeina Clevelande kas ketvirtadienį.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.
Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse $5.00, Kanadoje — $5.50, kitur — $6.50.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

●

Vokietijos lietuviai, kaip besakytume, visais požiūriais gyvena sunkiausiose sąlygose. Daugumoje tai tie, kuriems vienos ar kitos priežastys uždarė emigracines galimybes į kitus kraštus. Bet tenykščiai lietuviai, kiek jų nelengvos sąlygos leidžia, yra neblogai organizuoti, stengiasi atlikti sąmoningo lietuvio pareigas, žodžiu, įsijungia kaip tik išgali į Lietuvos laisvės darbą.

Visus Vokietijos lietuvius į vieną organizaciją jungia Vokietijos Krašto Lietuvių Bendruomenė. Tai Bendruomenei vadovauja dviems metams rinkta Krašto Taryba, kuri savo keliu išrenka valdybą. Ir dabar, kaip praėjusią savaitę rašėme, tokie rinkimai jau yra praėję ir naujoji Krašto Taryba išrinkta. Apie rinkimų davinius plačiau šiam numeryje rašo mūsų bendradarbis.

Vokietijos lietuvių rinkimai pasibaigę, bet mes norime kiek prie jų grįžti. Grįžti reikia, nes rinkimų metu pasirodę kai kurie reiškiniai verti labai rimto dėmesio. Kitaip sakant, vedant rinkiminę kovą viena grupė visiškai išėjo iš krantų, platino pikčiausios rūšies pampletus ir tuo kenkė pačių lietuvių vardui. Kad tai sakoma ne iš piršto laužiant, čia paimsime kelias ištraukas iš tokių pampletų. Štai tos grupės paskelbti "deimančiukai":

"Senas lietuvių nacių partijos darbuotojas".

"Lietuvoj aktyviai bendradarbiavo su raudonuoju ir ruduoju okupantu. Tremtyje mėgino į nacių partiją užverbuoti net Vasario 16-tosios gimnazijos moksleivius".

"Įžūlus jaunas nacių propagandistas."

"Nusipijokavęs karininkas."

Ir tie "deimančiukai" segami ne šiaip sau lietuviams, bet mūsų kūrėjams-savanoriams, buvusiems ir dabar esamiems gimnazijos mokytojams. Tie "deimančiukai" buvo segami Vienybės bloko kandidatams, kad tik jie rinkimus pralaimėtų, o išėjo priešingai, tie kandidatai rinkimus laimėjo. Ir greičiausia, laimėjo todėl, kad į rinkimus ėjo labai atvirai, paskelbę rinkiminę programą, visiškai neužkabinę priešingų blokų kandidatų. Pasirodo, mūsų žmonės pajėgia atskirti drabstomą purvą ir padaryti savas išvadas, nors tie "deimančiukai" buvo labai plačiai platinami.

Priešinga grupė drabstės purvais, gi Vienybės blokas ramiai rašė:

"Vienybės blokas neveda jokios agitacijos prieš kitų blokų ar paskirus kandidatus. Mes nesame suinteresuoti priešrinkiminės agitacijos aštrinimu. Mes esame įsitikinę, kad kiekvienas iš mūsų turi gerų norų."

"Mes nesiperšame ir nemaldaujame būti išrinktais. Tai rinkikų valia ką rinkti ir už ką balsuoti. Mes kviečiame nerinkti tų, kurie iš bendruomenės ir iš gimnazijos nori padaryti vienašališką parapiją ar vienos partijos diktatūros objektą".

Toks buvo atsakymas ir jis buvo rinkėjų gerai suprastas.

Mums iš Vokietijos rašo, kad tuos šmeižiančius lapelius rašė ne šiaip eiliniai lietuviai, bet į vadovaujančias vietas pretenduojantieji ar net tokiais esantieji. Juos rašė tos grupės žmonės, kurie nepasotinamos valdžios troškimą nori pasiekti kad ir pačiomis juodžiausiomis priemonėmis. Bet išėjo priešingai.

Labai nemalonu apie tokius reiškinius rašyti, bet rašyti reikia. Gal gi pagaliau tokių darbų "darbininkai" patys susisarmatys ir kada nors pasitaisys.

●

Beveik visuose iš Lietuvos ateinančiuose laiškuose užsimenama apie ištikusias ligas. Po tokio pasipasakojimo tuoj seka prašymas, kad atsiųstų vienokių ar kitokių vaistų, kurių ten negali gauti. Ir čia gyvenantieji giminės ar pažįstamieji tokių vaistų tuoj ieško, tariasi su gydytojais, už juos dažniausiai labai brangiai sumoka ir siunčia.

Apie tokius vaistų pareikalavimus yra įvairių nuomonių. Tuo klausimu mes jau anksčiau esame Dirvoje rašę. Kartais būna įtarimų, kad dėl tų vaistų kas nors laiškus sufabrikuoja ir iš jų labai gerai pelnosi. Bet yra ir nemažai įrodymų, kad tokių vaistų ten pasilikę artimieji labai reikalingi, kad jokios apgaulės nėra.

Iš Sovietų Sąjungos ir Baltijos kraštų grįžę belaisviai patvirtina, kad ten sudėtingesnių ir geresnių vaistų neįmanoma gauti, kad vaistų požiūriu ten atsilikta mažiausiai dvidešimtmečiu. Ir po tokių tvirtinimų labai aišku, kodėl iš ten taip stropiai vaistų reikalaujama ir kodėl jų ten taip labai reikia.

Tokį laišką gavus, jei nurodytas vaistas, labai nesunku kreiptis į gydytoją gauti receptą ir kiekvienoj čia esančioj vaistinėj kiek tik nori jų pirkti. Bet kartais rašoma tik apie ligą ir prašoma vaistus tai ligai parinkti. Tada jau reikia tartis su gydytoju, ilgiau gaišti. Tokių prašomų vaistų siuntėjai labai nusiskundžia, kad už juos beveik kiekvienoj vaistinėj reikia mokėti skirtingą kainą, kartais net nežmoniškai didelę. Yra atsitikimų, kad už tuos pačius vaistus ir tą patį kiekį vienur buvo užmokėta $54, gi kitur tik $16. Žodžiu, siuntėjas vienur buvo nuplėštas beveik tris kartus daugiau.

Mes turime prašymų į tuos reiškinius atkreipti lietuvių gydytojų dėmesį ir šiuo atveju savo tautiečiams padėti. Gydytojams labai nesunku orientuotis tų vaistų kainose, suteikti reikiamus patarimus, kur jų galima gauti prieinamesne kaina ir kitaip patarti. Juk kada siuntėjas apiplėšiamas taip žiauriai, jis nebepajėgia dažniau tų vaistų pasiųsti. Ir šiuo atveju nemažiau nukenčia ten pasilikusieji mūsų žmonės, kurie pagalbos reikalingi.

Ar negalėtų šiuo reikalu patys gydytojai pasisakyti ir savo tautiečiams, ne tik čia, bet ir ten pasilikusiems geriau padėti.

KAS ir KUR

• **Rugsėjo mėn. pradžioje įvyksta Liberalų Internacionalo metinė konferencija Strezoje, Italijoje.** Lietuviškoji grupė numato su LNT bei LNF parama siųsti jon delegatais: prof. S. Žymantą, dr. Juozą Gailių ir Valterį Banaitį. Šiai delegacijai yra pavesta padaryti pareiškimus ryšium su konferencijos pagrindinėmis temomis, daboti, kad kongreso rezoliucijos būtų Europos liberalų nepalenkiamos valios kovoti prieš komunizmą ir už pavergtų tautų išsilaisvinimo išraišką, ir rūpintis tolimesniu tarptautinių ryšių gilinimu bei mezgimu Lietuvos reikalo labui.

• **Rugpiūčio 3 dieną bolševikinė pavergtosios Lietuvos spauda ir radijas** paminėjo prieš 16 metų įvykdytą Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungos "socialistinių respublikų šeimą". "Tiesa" ta proga pakartojo komunistinės propagandos netiesą apie Lietuvos suverenumą, čia pat pažymėdama, jog šiais metais "išplėstos respublikinių organų teisės".

• **Gub. Williams ir konsulo Daužvardžio Kalbos Kongreso Rekorduose.** Liepos 28 d. Kongreso rekorduose įrašytos Michigan valstybės gubernatoriaus G. Mennen Williams ir konsulo Petro Daužvardžio kalbos, pasakytos Lithuanian Plaza dedikavimo proga Čikagoje. Kalbas Kongreso knygoje įrašė kongresmanas James C. Murray.

• **Praėjusių metų rudenį pavergtoje Lietuvoje buvo žiemkenčiais užsėta 600,000 hektarų.** Tai pirmas atvejis, kada žiemkenčių pasėta tiek, kiek buvo šia kultūra užsėjama Lietuvos laisvės metais. Pavergtoje Lietuvoje rugiapūtė šiais metais prasidėjo liepos pabaigoje. Nusiskundžiama, jog lietūs trukdė žiemkenčių suėmimo drabus.

• **Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga** į VLIKą nariais paskyrė M. Gimbutienę, Antaną Juknevičių ir P. Viščinį.

• **Amerikos žydų rabinų delegacija,** lankydamasi Maskvoje, norėjo gauti leidimą aplankyti ir Lietuvą, bet leidimo negavo. Jiems buvo atsakyta, kad nesą dar paruoštų gerų viešbučių... Skaitoma, kad šiuo metu Lietuvoje yra apie 9,000 žydų. Dalis jų atkeliavę iš kitų kraštų, anksčiau Lietuvoje negyvenę.

• **Gauta paminėti A. Rinkūno Kregždutės II dalies** naujas leidimas. Išleido spaudos bendrovė "Žiburiai" Toronte, Kanadoje.

• **Gauta paminėti Birutės Pukelevičiūtės** "Aštuoni Lapai", Draugo premijuotas romanas. Kaina $3.75.

DETROIT

NEMATO PRASMĖS BŪTI TEN, KUR NE DARBAS VYKSTA, BET KOLIOJIMASIS

Liepos 28 įvykusiam Organizacijų Centro posėdyje atsistatydino pirmininkas J. Gaižutis ir sekretorius S. Tamašauskas. Tai vis pasekmės kaikurių save garsiai vadinančių "demokratų", kuriems demokratija prasideda ir pasibaigia su jų partijos tikslais.

Lankantis JAV min. S. Lozoraičiui DLOC buvo nutaręs suruošti Detroite priėmimą. Nutarimas padarytas ryškia balsų dauguma nepatiko kaikuriems "demokratams", kurie Naujienose apsiskelbė rengsią piketą. Jų pastangomis įsikišo revizijos komisija ir nusprendė, kad nutarimas "neteisėtas". Vietos tautininkai, kuriems jau iki kaklo įgriso Organizacijų Centro piautynės ir rietenos, patys suruošė min. Lozoraičiui priėmimą, kuriame atsilankė tiek dalyvių, kad pritruko net vietų. Gi vieno "demokrato" organizuotas piketas neįvyko, nes be šio veikėjo daugiau piketuotojų neatsirado.

Kada Organizacijų Centro surengtame "ambasadoriaus" P. Karvelio pranešime A. Narušević kolioja tautininkus — Organizacijų Centras tylėjo. Kada gi balsų dauguma nutariama išklausyti ir antrą pusę — tada jau "demokratų" atstovai kelia triukšmą. Štai kodėl ir pasitraukė iš Org. Centro pirm. pareigų Draugo "nuosekliu tautininku" tituluojamas J. Gaižutis. Nors ir turėdami Org. Centro daugumos pritarimą vietos tautininkai nemato prasmės eiti ten, kur vyksne darbas, bet koliojimasis.

zvr.

LIETUVOS KARIUOMENĖS KŪRĖJAMS-SAVANORIAMS

Detroite gyveną gydytojai lietuviai: Dr. E. Gurskytė-Paužienė — 504 Kales Bldg.; Dr. O. Vaitas — 10149 Michigan-Dearborn; ir dantų gydytoja Dr. B. Gruzdienė — 5807 W. Warren, prisidėdami prie kitų gydytojų lietuvių, išvardintų "Dirvos" Nr. 33 rugpiūčio mėn. 16 d., **sutiko gydyti kūrėjus-savanorius** ir jų žmonas ½ kainos nustatyto tarifo.

Todėl L. K. Kūrėjų-Savanorių Sąjungos Detroito skyriaus valdyba Dr. Gurskytei-Paužienei, Dr. Vaitui ir Dr. Gruzdienei, už parodytą k.-savanoriams širdingumą, darant tokią didelę nuolaidą, reiškia savo širdingiausią padėką.

L. K. K.-S. S-gos Detroito Skyriaus Valdyba

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Šiais metais Lietuvos kariuomenės šventės Lapkričio 23-sios minėjimą L. S. "Ramovė", Detroito skyrius, rengs lapkričio rėn. 25 d.

Apie programą ir vietą bus paskelbta vėliau. J. M.

44 BŪRELIO VASARIO 16 D. GIMNAZIJAI REMTI PERMAINOS

Būrelio narys A. Bražėnas iš būrelio narių sąrašo nuo rugpiūčio mėn. 1 d. išbraukiamas. Vietoj jo priimama būrelin nariu E. Baranauskiesė.

J. Mitkus,
Būrelio vedėjas

DER GROSSE HERDER 8 TOMAS

Der Grosse Herder prišpaskutinis 8 tomas jau pasirodęs ir visi Amerikos prenumeratoriai jį, turi būti, jau gavo. Kaip praneša leidykla, ir paskutinis tomas jau išspausdintas ir bus išsiuntinėtas.

Aštuntas tomas prasideda nuo žodžio Sade ir baigiasi Tessin, apimdamas 1520 skilčių. Iš gausių iliustracijų pažymėtinos sėklų pavidalai, kurių nebuvo dar nė vienoje enciklopedijoje. Žymi naujiena ir lentelė, kurioje atvaizduota žindukų gimnastika ir jų ugdymas. Skaitytojas ras plačiai išdėstytą mokslą apie sakramentus.

Iš lituanistikos paminėta Samogitien, Sapiehos giminė ir prof. R. Zaišik, gimęs Lietuvoje 1862 d. ir skaitęs filosofiją Zueriche ir Koelne. Visa eilė kūrinių filosofijos srityje priklauso tam mokslo žmogui. Šiauliai minėti kaip prekybos ir pramonės centras.

Retai kam, turi būti, žinoma, kad krikščionybės pradžia buvo Egipte vienuoliai, pasivadinę Sarabsitai, kurie nebuvo surišti jokia regula. Kadangi jie vedė išgainiui palaidą gyvenimą, tas ordinas buvo likviduotas. Randame ir atvaizduota "Scala Santa" — Šventieji Laiptai, kurie pagal padavimą vedė į Piloto rūmus. Jie buvę atgabenti ciesorienės Šv. Elenos į Romą.

Žmogaus ir augmenijos kenkėjai ir kova su jais užima žymią vietą. Ir vieną ir kitą nušviečią paveikslai.

Iš trijų Pietų Amerikos žemėlapių vienam parodyta, kuriose vietose ir kokios laukinės tautos gyvena. Plačiai aprašytas dabar pasaulį jaudinąs Sueso kanalas.

Dar galima įsigyti Der Grosse Herder išsimokėtinai. Reikalingų žinių suteikia dr. J. Januškevičius, 213 Fairview St., Riverside, New Jersey.

NEPAGAILĖKITE POROS MINUČIŲ

perskaitykite šį pranešimą — tik ką atspaudintos knygos:

P. Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS 400 paveikslų $8.50.
Dr. V. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA 968 pusl. 4 žemėlapiai $12.00.
S. Raštikio KOVOSE DĖL LIETUVOS 704 pusl. $7.00.
A. Bironto VARDAN TEISYBĖS 32 pusl. $1.00.
N. Butkienės DVYNUKĖS vaikams apysakos 34 pusl. $1.00.

Truputį anksčiau atspausdintos:

A. Merkelis Juozas Tumas VAIŽGANTAS (jo monografija) 398 pusl. 43 paveikslai $6.00.
V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ ŠEŠĖLY romanas 3 dalis, 632 pusl. $6.00.
V. Varnienės DIDŽIOJI VIRĖJA 792 pusl. $ 6.00.
J. Georg MOTERYSTĖ ir naturalus gimimų reguliavimas, išeitis iš moterystės sunkenybių 224 pusl. $3.00.

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 tomai įrišti $21.00, perkant atskirais tomais kainues brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leidėjui nustatyti piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiku lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigus sumokėsite kai knygas gausite.

Lietuviškos plokštelės Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabaniausko ir kitų dainininkų įdainuotos.

Be to, didelis pasirinkimas: šveicariškų LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMĖLIŲ dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuviška dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

ATKARPA. Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių skaičių:

.....
Pavardė, vardas Nr. gatvė
.....
Miestas, valstybė
.....
Parašas

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galit pigiai kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarus, bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ĮSIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas V. Minkūnas	2.00
Anoj pusėj ežero P. Andriušis	1.50
Aukso kirvis Juozas Švaistas	2.50
Apie laiką ir žmones J. Aistis	2.50
Audra Žemaičiuose Vl. Andriukaitis	2.20
Atlaidų pavėsy P. Abelkis	4.00
Aukso ruduo M. Vaitkus	1.25
Būdas Senovės Lietuvių... Sim. Daukantas	4.00
Būkite sveiki Dr. S. Biežis	2.00
Baltasis Vilkas K. Binkis	1.00
Balutis J. J. Bačiūno leidinys	1.50
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia	2.00
Cezaris Mirko Jelusič	2.00
Didžioji kryžkelė B. Brazdžionis	2.00
Duktė Alė Ruta	2.40
Daiktai ir nuorūkos Leonardas Žitkevičius	1.00
Don Kamiliaus mažasis pasaulis Guareschi	3.50
Didžiosios atgailos R. Spalis	3.50
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas	0.80
Eldorado J. Švaistas	1.50
Gyvačių lizdas Francois Mauriac	2.60
Gimdytoja Francois Mauriac	1.75
Gabija, literatūros metraštis	6.50
Gintariniai vartai N. Mazalaitė	2.00
Gyvulių ūkis George Orwell	1.00
Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00
Jaunai inteligentei V. Andriukaitytė	1.25
Kryžkelės A. Vienuolis	3.50
Kaimynai J. Paukštelis	2.50
Kaip jie mus sušaudė J. Petruitis	1.80
Kuprelis Ignas Šeinius	2.00
Keliai ir kryžkelės Putinas	2.50
Kon-Tihi, Thor Heyerdahl	3.75
Kaimiečiai V. S. Reymont I-II-III-IV	
I ir II dalis	po 3.00
III ir IV dalis	po 3.50
Kudirkos raštai	5.00
Loreta Stasius Būdavas	1.80
Kregždutė I A. Rimkūnas	1.50
Kiškučio vardinės Stasys Džiugas	1.50
Lietuvos pinigai Juozas K. Karys	5.00
Lietuva A. Bendorius	2.75
Laiškai žmonėms G. Papini	2.00
Moters širdis Guy de Maupassant	2.60
Lyrikos kraitis	
Medžio raižiniai Ign. Končius	5.00
Mikuckis	2.50
Milžino paunksmė Balys Sruoga	2.50
Ménuo vad. medaus N. Mazalaitė	2.50
Naktys Karališkiuose L. Dovydėnas	2.00
Ora pro nobis J. Gliauda	4.00
Orfėjaus medis A. Nyka-Niliūnas	3.00
Pažemintieji ir nuskriaustieji F. M. Dostojevskis	2.50
Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino	2.00
Pragaro pošvaistės V. Alantas	3.50
Pirmas rūpestis Jurgis Jankus	2.00
Pictų vėjelis Vytė Nemunėlis	1.00
Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus	2.20
Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus	2.00
Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaučys	4.50
Paskutinis Prūsų sukilėlis M. Springborn	2.00
Petras Širvokas Juozas Švaistas	2.75
Po raganos kirviu Jurgis Jankus	1.50
Pabučiavimas J. Grušas	1.50
Rytų pasakos V. Krėvė	3.00
Raudoni batukai Jurgis Savickis	1.50
Sudie, pone Čipse James Hilton	0.75
Strėlė danguje Henrikas Radauskas	2.00
Saulės Takas Nelė Mazalaitė	3.50
Šilkai ir vilkai Runcė Dandierinis	1.00
Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
papr. virš.	2.00
Saulutė debesėliuos L. Žitkevičius	1.50
Šventieji akmenys Faustas Kirša	2.00
Šventoji Lietuva Jurgis Savickis	3.00
Teresė Neumanaitė J. Burkus	3.00
Tipelis Pulgis Andriušis (įrišta)	3.00
Trumpa diena Alė Rūta	4.00
Tomas Nipernadis August Gailit	2.50
Tarp pelių ir vyrų John Steinback	1.25
Užgesęs sniegas Aloyzas Baronas	2.50
Ugnies pardavėjas Balys Rukša	1.00
Uždraustas stebuklas Stasius Būdavas	2.60
Vanagaitis monografija	2.00
Valerijono lašai Dr. S. Aliūnas	1.00
Vilnius Lietuvos gyvenime Dr. A. Šapoka	1.50
Velykų pasakos N. Butkienė	1.00
Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis	0.75
Trylika nelaimių R. Spalis	1.25
Vaikų knygelė M. Valančius	1.80
Varpai skamba Stasius Būdavas	2.50
Žemaičių krikštas P. Abelkis	2.50
Žemaitis nepražus Balys Sruoga	3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite:

DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

TEN BUVOSIO UŽRAŠAI

Mato uodą, bet nemato dramblio

Vakar buvau užėjęs pas savo seną bičiulį kurs pasižymi kaip geras spaudos mylėtojas. Jis turi užsisakęs netikėtinai daug lietuviškų laikraščių. Be to perka beveik visas lietuvių išleidžiamas knygas. Jis mėgsta ne tik pasiskaityti kas rašoma bet ir pasvarstyti su savo artimaisiais apie plataus pasaulio ir lietuviškųjų reikalų eigą. Nuėjęs jau radau du kitus, kurie yra to spaudos mylėtojo, o drauge ir mano artimi bičiuliai. Besą užsiminę apie Sueso kanalo klausimą.

— Anglija ir Prancūzija Sueso kanalo klausimą pastatė ant ašmenų, bet galų gale išeina, kad tose tąsynėse vakariečiai gauna naują smūgį — aš tariau.

— Taip, bet tuščia jo. Eikime prie savų reikalų. Turėjote pastebėti, kad katalikiškoje spaudoje svarstoma apie reikalą tautos himną "pafiksyti". Ką jūs manote apie tai? — tarė šeimininkas,

Sekė tokie pareiškimai:

— Mūsų himnas, pagal katalikų vadovybę, esąs be Dievo. Reikia jį "sudievinti". Atsimenu, kad jau seniai Lietuvoje tas klausimas buvo keliamas. Bet pasiliko koks parašytas. Greičiausia nė dabar nebus pakeistas.

— Tas klausimas ne laiku keliamas. Jo statymas ant ašmenų galėtų padidinti srovinius aštrumus.

— Man gi atrodo, kad galėtų būti tokia išeitis: kas nori tegu himną, taip sakant, "sudievina", arba "supoterina" ir tegu tokį gieda ateitininkai, vyčiai, parapijiniai chorai ir tegu toks bus giedamas katalikiškuose parengimuose. O tarpsroviniuose parengimuose tegu bus giedamas tikras himnas.

— Tie, kurie nori mūsų himną "supoterinti" tariasi atliktų Dievui patinkamą darbą. Tokie privalėtų pamatyti, kad yra nepalyginamai svarbesnis tikybinis darbas, kurs nuo seniai baisiai apleistas. Todėl privalėtų būti pagyvintas. Va, "Draugas" (rug. 10, 1956) įsidėjo straipsnį "Balfas ir siuntiniai". Be kito ko čia nurodoma, kad broliškais šalpos reikalais tesirūpina nepilnas 1 nuoš. lietuvių. Kaip išrodo tas mizernas nuošimtis krikščioniškomis akimis žiūrint? Turbūt ir pagoniškos tautos, kurios nėra girdėjusios apie Kristų, nepraščiau pasirodo už lietuvių katalikišką tautą. Kas už tai neša atsakomybę? Ar ne banžytiniai vadai?

— Čia, tat, pritinka prisiminti Kristaus meilės įstatymą. Koks jis griežtas! Juk Kristus pasakė, kad paskutiniame teisme savo ištarmę Jis rems artimo meilės darbais.

— Reiškia tada nebus žiūrėta, koks mūsų buvo tautos himnas, nebus žiūrėta, kaip pasirodėme bažnytinėje statyboje, o bus žiūrėta, kokie buvo mūsų artimo meilės darbai. O mūsų uolieji religininkai, turėdami prieš akis faktą, kad broliškais šalpos reikalais tesirūpina nepilnas 1 nuoš. lietuvių, svarsto himno "supoterinimo" klausimą.

— Galima sakyti, kad mūsų nusipolitikavę religininkai mato uodą, bet nemato dramblio.

— Ir aš esu skaitęs tą "Draugo" pasirodžiusį straipsnį, kurį čia diskutuojame. Man užkliuvo autoriaus nurodymas, kad kalbos apie privertimą rusus padaryti nuolaidas — sumažinti siuntinių muitą, esąs tuščias dalykas. Atsiminkime, ką pasakė iš raudonosios Kinijos sugrįžęs Amerikos misijonierius Rigney. O jis pasakė, kad greičiausia buvo paleistas todėl, kad iš Amerikos pylėsi nepaliaujama srovė reikalavimų, protestų ir prašymų, kad jis būtų paleistas. Ir į Kremlių turi būti paleista nepertraukiama srovė protestų, pasmerkimų, prašymų, reikalavimų, gėdinimų, kad panaikintų siuntiniams muitus.

— Nepertraukiami protestai į Kremlių turėtų eiti ne vien iš lietuvių. Į tą darbą turi būti įtraukti viso laisvojo pasaulio geros valios žmonės. Protestų bangos turėtų ūžti ir ūžti Maskvos link. Reikia žinoti, kad su nuolatiniais protestais ir kiečiausi diktatoriai skaitosi.

— O dabar, va, noriu jums pacituoti iš marijonų leidžiamo savaitraščio "Laivo" (rugp. 25, 1956). Kun. Juozas Prunskis, atsidusęs, nuobažnai pareiškia: "Kuo žmogus toliau gyveni, tuo giliau įsitikini, kad tikėjimas tai nuostabiausias turtas žmogaus gyvenime ir kad Katalikų Bažnyčia tai mums brangiausia Kristaus įsteigta draugija".

Kaip šis pareiškimas derinasi su tuo faktu, kad broliškais šalpos reikalais tesirūpina nepilnas 1 nuoš. lietuvių? Tenka pasakyti, kad kuo žmogus toliau gyveni, tuo giliau įsitikini, kad Kristaus įsteigtos Bažnyčios vadai seniai persiskyrė su Kristaus mokslu.

— Iš tikrųjų tą priseina pripažinti.

— Tame pat marijonų "Laive" va straipsnis tokiu pavadinimu "Kelias atgal". Autorius cituoja Kristaus žodžius: "Visų pirma jieškokite Dievo karalystės ir jos teisybės". Girdi, nuo to įstatymo laikymo turėjo priklausyti žmonių dvasinė ir materialinė gerovė. Jei žmonės, girdi, tą įstatymą užlaikys, tada visiems bus stalas užtiestas ir paruoštas. Jeigi tas svarbiausias įstatymas bus paniekintas, tada bus sugriauta tikroji tvarka prie stalo ir žmonija pateks į suirutę, skurdą ir neapykantą. Paskutinysis šimtmetis tai įrodęs, nes kai laisvamanybė pakirtus tikėjimą į Dievą ir amžinybę, žmonės nebeieškojo Dievo karalystės ir bėdos prasidėjo.

Ką jūs manote apie tokius išvedžiojimus?

Pasigirdo tokie pareiškimai:

— Pagal to autoriaus išvedžiojimą išeina, kad iki paskutiniojo šimtmečio žmonės ieškojo visų pirma Dievo karalystės ir jos teisingumo. Iki to laiko visiems turėjo būti užtiestas ir paruoštas stalas. Niekas tada nealko ir nebuvo nudriskęs. O ar iš tikrųjų taip buvo? Ne. Tada viešpatavo baudžiava ir baudžiauninkai tada taip gyveno, kaip dabar Rusijos kolchozuose. Stalai tada buvo paruošti tik dvarų rūmuose, vienuolynuose ir klebonijose. O neapykantos tada buvo tiek, kad nuolatai ėjo brolžudiški karai.

— Kaip sykis paskutiniajame šimtmetyje prasidėjo Europoje ir Amerikoje susirūpinimas apie tai, kad visiems būtų užtiestas ir paruoštas stalas ir kad niekas nebūtų alkanas, nudriskęs ir be pastogės. Tik paskutiniajame šimtmetyje susirūpinta ieškojimu Dievo karalystės.

— Ir taip prasidėjo dėtis, kai atsirado eretikai ir laisvamaniai. Ką veikė iki to laiko tie, kurie tarėsi turį Kristaus įgaliojimus skelbti Dievo karalystę ant žemės? Laisvasis pasaulis ne atgal, o pirmyn žengia.

— Minėto straipsnio autorius, matyt, rašė savo protą į atostogas išleidęs.

Tuo ir baigėsi mūsų pasikalbėjimas.

JAUNIMO STOVYKLA RENNHOFE

Vasario 16 Ginmazijos patalpose Rennhofe nuo ruguiūčio m. 15 d. iki rugpiūčio mėn. 25 d. vyko Europos lietuvių jaunuomenės stovykla, kuri buvo suruošta PLB Vokietijos Krašto Valdybos pastangomis. Lėšas šiai stovyklai suruošti Krašto Valdybai pavyko gauti iš Free Europe organizacijos.

Į stovyklą atvyko 35 asmenys, jų tarpe net 17 jaunuolių iš Anglijos. Stovyklaujantiems kasdien buvo skaitomos dvi paskaitos. Paskaitininkais buvo prof. dr. Z. Ivinskis, prof. dr. J. Grinius, rašytojas F. Neveravičius, dr. A. Rukša, prelatas M. Krupavičius, adv. Bataitis, pulk. Lanskoronskis, gimnazijos mokytojas V. Natkevičius, muzikas V. Banaitis ir pedagogas Bračas (latvis).

Zanavykas

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
628 Engeneer Bldg.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

GAUKITE LENGVESNĮ, SKANESNĮ SKONĮ... GAUKITE UGNIM VERDAMĄ STROH'S ALŲ... DĖŽUTĖSE!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Daugiau gaivinantis kiekvieną kartą Stroh's alus. Pažiūrėkite ką tas reikš jūsų geram skoniui. Nusipirkite gerą kiekį Stroh's dėžutėse kai pirksitės ateinantį kartą.

Jums patiks Stroh's jis yra šviesesnis!

Prie senos fotografijos

PULGIS ANDRIUŠIS

Vienas mokslo draugas, išmetęs inkarą Čikagoje, vieną dieną, žiūriu gi, atsiunčia mūsų klasės nuotrauką, atmuštą Aušros gimnazijos baigimui pažymėti. Reikalas gerokai ataušęs, nes tai įvyko prieš trejetą dešimtmečių, vadinasi, geriausiu atveju, nusipelnęs laidotuvių albumo šventoriuje greta kitų praeities antkapinių paminklų.

Tik jeigu ne tas Mykolas Biržiška!

Jis vis painiojas atminty, barasi, šypsosi, nusiima pensne, apnuogindamas nosies balne įspaustą ravelį, vėl užsideda, ir šneka, šneka.

Kad ir kaip tiksliai benustatytum Aušros gimnazijos mokytojų klasifikaciją, bet M. Biržiška, direktorius ir literatūros dėstytojas, vis tiek pasiliktų neklasifikuotas, už ribų. Tai efemerinė asmenybė, išsileidusi akvareliniuose rūkuose. Greičiau galima kalbėti apie biržiškinę dvasią, bet ne apie biržiškinį žmogų. Čia pat, gimnazijos rūmuose turėjo privatinį butą, jo dvi mergaitės drauge mokėsi, bet kas gi jis?

Olimpietis?

Gal, ir būtų panašu į tai, jei ne jo lyriškumas.

Kalba nevaizdinga, sausoka, daug faktų, įvykių. Tai lyg rudeninis lietus lygiai barbena į senos sodybos gontinį stogą, o ne pavasario audros smūgiai. Šnekėdamas, atrodo, valgo skanų valgį arba, prigulęs prie šaltinio, geria gaivų vandenį, vis daugiau norėdamas, vis tikras kad atsargos neišsemiamos, vadinasi, nėr ko skubėti. Tą vingiuoto upelio srovenimą kartais pristabdo linksmesnis nuotykis arba keistenybė, nes anekdotų M. Biržiška nemėgsta, kaip ir kiekvienas kultyvuotas žmogus. Palivarkai, klebonijos, seni dvarai, Vilniaus universiteto rūmai apgyvendinti įdomių, originalių asmenybių. Seno ąžuolo drėvėje rašo dainelės žemaičių bajoras, kunigas su armonika pritardamas posmuoja eilės, vargšas mužikėlis su vieversiu pabudęs plėšia dirvonus, strazdelis, linksmas paukštelis budina, žadina svietą. Mačiau aš Vilnių, miestą slauną; kur Nevėžis prie Raudono Dvaro; op, op, Nemunėli, kas ten šaukia; ant marių kranto Palangos miestely. Fragmentinės asmenybės, sutrūkinėję gyvenimo epizodai, išblaškyti faktai, atsitiktinai surasta dainelė sename dvare arba klebonijoj, abejotinos datos, bevardis rankraštis intriguoja M. Biržiškos smalsumą, jis dursto siūlus, narplioja mazgus, nupučia dulkes, krauna į lentynas, džiaugiasi it geleželę suradęs.

Biržiškinis upelis teka akmeningu, duobėtu dugnu, kur pilna šaknų, urvų, bet srovė niekada nepavargsta, girdėti, kaip guviai šokinėdamas vanduo čiurlena, burbuliuoja. Staiga ištvinsta priėjus prie Žemaičių Giesmės, Lietuvos bajorų sąjūdžio apoteozės. Čia tekmė išsilieja į plačias lankas. M. Biržiška išsitiesia visu ūgiu (ir nusiima pensnė). Jis lygina save, žemaičių bajorą, su savo pranokėjais, Vilniaus šlovės spinduliai nuženia Lietuvos prieblandas. Pagyvėja jis, deklamuoja. Aišku, kiek jo santūrus temperamentas leidžia. Žemaitiškas, kad ir bajoriškas būdas prilaiko jį už apyvarų, neduodamas įsisiautėti entuziazmui. Pasilieka jaukus, kamerinis pasakojimas. Didžiausia kančia jam kelti balsą, griebtis skambių žodžių. Atrodo, fizinės jo jėgos tam pasipriešintų.

M. Biržiška universiteto auditorijose, atrodo, dingęs žmogus, paklydęs erdvėse, didelėse klausytojų miniose, net neįspūdingas po V. Krėvės čiulbėjimo arba Tumo-Vaižganto mužikiškai griausmingos iškalbos. Ne, M. Biržiškos būdui geriau pritiko nedidelė gimnazijos klasė, kur po keleto įžanginių sakinių įsivyrauja šilta, rami nuotaika. Minioje ir triukšme jo nėra, menkiausio vėjo papūstas jis išgaruoja kaip kiekviena kita dvasia. Temperamentingų, margų gimnazijos mokytojų tarpe jis atrodo toks bespalvis neženklus. Kaip sunku jam bartis, kai jo mokinėlis iškrečia kokią tradicinę šunybę!

— Vaikeli... — jis baigia pamokslą šiuo didžiausiu, jo nuomone, paniekos kreipiniu.

Mat, jis savo auklėtinius laiko suaugusiais vyrais, beveik studentais.

M. Biržiškos literatūrinėse stainiose visų eikliausias žirgas yra Adomas Mickevičius ir jo Arkadijos ganyklos — Vilniaus universitetas. Kad būt' Dievas nesutvėręs Adomo ir Ievos, būtų likę neganytos visos rojaus pievos. Kad nebūtų buvę Vilniaus universiteto, nebūt' buvę ir ąžuolo drėvėje parašytas artojaus skundas.

Tamsūs rūmų skliautai, renkasi filomatai ir filaretai, rūsčios vienuolynų celės, caro žandarai, visur tamsu, visur tuščia, kas čia bus čia, kas čia bus čia; krymo sonetai, tylu, nieks neatsišaukia. Be idealų — tai tautos tik griaučiai, siekti ko vyzdys neįžvelgia, ko protas neaprėpia.

Kovoti su tautos kryžuotojais bet kokia kaina. Ir visa tai sakoma jaukiai, kabinetiškai. Kai Lietuva buvo nusikračiusi visais savo kryžuotojais (mūsų klasės draugas A. Jasaitis žuvo Klaipėdos žygyje), o mes, M. Biržiškos mokiniai, sekmadieniais eidavom į Karmelitų ir Trėjybės bažnyčias... pamušti lenkų, kuriuo, aišku, buvo ir A. Mickevičius. Be to, žinojau, kad M. Biržiška dar neseniai lenkų policijos buvo išprašytas iš Vilniaus.

Palikę lazdas už gimnazijos durų, viduje vėl pasineriam Vilniaus praeities vandenyse, kur maištauja studentai prieš savo tautos persekiotojus, rusintojus. Caro žandarai išblaško filomatus ir filaretus, patį Ad. Mickevičių ištremia tenai, kur iš Lietuvos balsas neatsišaukia. Ramus M. Brižiškos balsas, jauki šypsena pro pensnė, nors ir jį lenkai ištremia tenai, kur neatsišaukia Vilniaus varpai, o lenkų žandarai kalėjimo celėse kankina vilniečius lietuvius studentus. Kaip viskas sujaukta!

Čia M. Biržiška buvo olimpietis, neprieinamas kasdienybei, anksčiau visų tų nesuderinamų prieštaravimų. Ilgainiui mes net ėmėm nejusti anų nesuderinamybių, nuolat veikiami jo besąlyginės meilės Vilniaus univeristeto sukeltam sąjūdžiui, kuris tik vėliau išsiliejo dviem srovėm: lenkiška ir lietuviška. Mums net mintis nekyla klausti M. Biržišką, kaip jis (tremtinys, o taip pat Vilniaus vadavimo Sąjungos pirmininkas) tuos priešingumus suliedina. Jis viską taip sklandžiai sudėstęs, jog atėmus vieną sparą, sugriūtų visas pastatas. Jis olimpietis, klausimams neprieinamas, bent kiek tai liečia mokinius. Moralė: jaunimas turi pažinti objektyvinę tiesą.

M. Biržiškos olimpiškumą pabrėžia ir tai, kad jis savo visuotinės literatūros pamokose teikia pirmenybę epinei kūrybai. Tuomet mes teturėjom du lietuviškus vertimus, kuriems lygių, turbūt, nesusilaukėm iki nepriklausomybės suspendavimo: Ralio Odisėją ir Sabaliausko Kalevalą. Tai buvo balzamas jaunimui, kuris temokėjo savo tėvo ir motinos kalbą. Su kokiu pasimėgimu M. Biržiška šiuos epo šedevrus cituoja, rekomenduoja, charakterizuoja! Gyvendami barokinio puošnumo orgijų amžiuje, M. Biržiškos kviečiami, persikeldavom į graikų pasaulio atmosferinį skaidrumą, kur taip lengva alsuoti, kur tikrovė kvepia lyg duona, tik ištraukta iš pečiaus. Ir sodri, hekzametrais banguojanti lietuvių kalba. Mokytojo raginami, skaitydavom šią Olimpo dovaną po posmelį kas rytą lyg maldą.

Suomių epas stebino savo paralelizmais:

Ir pragydo tad gaidys, sugiedojo vištos vaikas... Be to, mūsiškajai gimininga aplinka, žiemos speiguose garuojanti pirtis, girgžda rogės snieguose, putoja miežinis alus. Ir laisvai lekianti, už vertimo gurvolių neužkliūvanti, spalvinga lietuvių kalba. Suomiai už šį darbą jau pastatė Sabaliauskui paminklą.

M. Biržiška ilgai delsia, priėjęs Ilijadą, kruopščiai gliaudėliuoja jos didvyrius, prisilaikydamas tuometinės charakterizavimo sistemos. Tas toks, anas toks simbolis. Išmintis, drąsos, ištikimybės, doros. Be Zeuso pravardės, mokiniai M. Biržišką dar praminė Nestoru, išmintingojo senio vardu, bet šisai neprigijo ir jis toliau liko Aušros Zeusu. Su nemenkesniu kruopštumu jis kibo į Enejidą ir Metamorfozes. Šie šedevrai, tuomet neturėję lietuviškų vertimų, sąmonėje pasilieka konspektais, skambių vardų rinkiniais. Tepasilieka paties mokytojo susižavėjimas ir tatai daug reiškia.

Vadinasi, ne tik senųjų lietuviškų raštų tyrimo aistrą, bet ir epinės poezijos pamėgimas bus pastūmėjęs M. Biržišką atrasti ir Kristijoną Donelaitį, jį pirmą kartą su plačiais komentarais išleisti D. Lietuvoje. Tai buvo jo dvigubas džiaugsmas ir... nuolatinė linksmybė jo mokiniams. Gal, čia kaltas ir Donelaičio humoras. Gal, ir tai, kad didelė aušrokų dauguma buvo daktarų, karininkų, aukštų valdininkų sūneliai bei dukrelės, tikri miesto vaikai. Vieni jau buvo garsūs futbolistai, kiti vakarais lanko knoservatoriją, vaidybos studiją, dainuoja operos chore, eina į meno mokyklą, pertraukų metu drožia operų arijas, didvyriais laiko Kiprą Petrauską, Sodeiką, kaubojų karalių Tomą Miksą, Pola Negri. Prisiklijavę riterių barzdas, alebarzdom nešini eidavo statistais į Kauno operą, trindamiesi toj pačioj scenoje su garsenybėmis, gaudami už tai dar po tris litus honoraro. Ir dabar čia tie Donelaičio vyžoti nabagai! Gal, tik pravardėms tinka.

— Chebra, mušt Plaučiūną!

SPAUDA

Tolerancija ir kultūra

Tėvų Jezuitų leidžiamuose Laiškai Lietuviams, rugsėjo mėn. numeryje, vedamuoju atspaustas Juozo Vaišnio, S. J. rašinys "Tolerancija ir kultūra".

Rašinys, atsimenant kaip dabar lietuvis pasišiaušęs prieš lietuvį, vertas rimto dėmesio.

Čia dlaį to rašinio ir pakartojame:

"Sunku įsivaizduoti kultūrą be tolerancijos. Paprastai jos abidvi eina ranka rankon. Kuo žmogus yra kultūringesnis, tuo labiau jis gerbia kitą asmenį ir toleruoja jo įsitikinimus. Fanatizmas, savo nuomonėje užsispyrimas ir kitų niekinimas yra didžiausi kultūros priešai. Tik tas žmogus yra vertas pagarbos, kurs moka gerbti kitą. Išdidus pasipūtėlis, kurs kiekvieną skirtingų pažiūrų žmogų pravardžiuoja krikdemu, davatka arba bedieviu, masonu, pats save pasmerkia visuomenės akyse, panašiai kaip tas fariziejus, kaltinęs ir niekinęs muitininką. Per dažnai mes savinamės tik vienam Dievui priklausančią teisę — pasmerkti žmogų amžinai. Jeigu šiandien vėl tarp mūsų apsigyventų Kristus, tai, tur būt, ne vienas "patentuotas krikščionis" Jį pasmerktų, matydamas kalbantis su kokiu nors "raupsuotuoju", su kokiu nors "bedieviu" ar "masonu", panašiai kaip kadaise Jį smerkė fariziejai, matydami kalbantis su Magdalena.

Mūsų visuomenėje labai trūksta objektyvumo. Esame įpratę žiūrėti ne į tai, k a s y r a d a r o m a, veikiama, organizuojama, bet į t u o s a s m e n i s, k u r i e v e i k i a ir organizuoja. Jeigu kuris nors asmuo yra man nesimpatiškas, tai viskas yra bloga, ką tik jis bedarytų; jeigu kuri nors asmenų grupė yra ne mano pažiūrų, tai viskas yra smerktina ir boikotuotina, kas tik tos grupės būtų organizuojama. Tas pats veiksmas yra labai geras ir girtinas, jeigu jį atliksiu aš, bet jis taps smerktinu ir nuodėmingu, jeigu bus atliktas ne mano įsitikinimų žmogaus! Štai svarbiausias daugelio mūsų "veikėjų" principas! Štai pagrindinis jų moralės dėsnis! Vadovaujantis šiuo "moralės" dėsniu, didesnis veikėjas bus tas, kurs daugiau griaus kitų darbus, kurs daugiau kenks kitų pažiūrų organizacijoms. Taigi, daugiausia tuo mūsų veikla ir reiškiasi: kovojant ir pešantis vieni su kitais.

Jeigu tą energiją, kurią sunaudojame kovodami su savo broliais ir draugais, panaudotume kovai su savo tikraisiais priešais, tai žymiai daugiau laimėtume. Dažnai mes nesugebame atskirti draugo nuo priešo, Kartais priešu skaitome geriausią savo draugą, siekiantį to paties tikslo, kovojantį dėl tų pačių idealų, bet einantį trupučiuką skirtingu keliu ir kovojantį kitokiu ginklu. Mes matome tik savo kelią ir vertiname tik savo ginklą, bet nesuprantame, kad yra ir daugiau lygiai gerų ginklų ir lygiai saugių kelių. Jei Visagalis kada nors mums leis grįžti į savo tėvynę, gal vieni lipsime į laivą, kiti sėsime į lėktuvą. Ir vieni ir kiti sieksime to paties tikslo, nors nevienodomis priemonėmis ir ne tais pačiais keliais. Ir vieni ir kiti susitiksime savo žemėje. Bet jeigu mes savo akių nenukreipsime į bendrą tikslą, bet į skirtingas priemones, jei vieni kitus pradėsime laikyti savo priešais, jei iš laivo nukreipsime patrankas į lėktuvą, o iš lėktuvo į laivą mesime bombas, tai tėvynės nei vieni nei kiti nepasieksime, bet žūsime kelyje.

"Nėra namų be dūmų", sako patarlė. Net ir geriausioje šeimoje kartais pasibara vyras su žmona, pasipeša tarp savęs vaikai. Visa tai lieka šeimoje, greitai užmirštama ir vėl santaikoje gyvenama. Bet jeigu vaikai nuolat pešis gatvėje, jeigu vyras su žmona ginčysis tarp svetimųjų, tokia šeima nustos garbės kitų akyse. Mes Lietuvoje kartais pasipešdavome; jeigu kada nors grįšime, tur būt, taip pat neišvengsime barnių ir peštynių, bet tai liks tarp mūsų. Viską užmiršime ir vėl santaikoje gyvensime, juk esame broliai, tos pačios šeimos nariai. Bet jeigu mes vieni prieš kitus pradėsime kovoti dabar, gyvendami tarp svetimųjų, tai toks mūsų elgesys bus tikra savižudybė. Kovodami vieni prieš kitus, mes kovojame pitys prieš save, mes nustojame garbės kitų tautų akivaizdoje, mes silpniname savo poziciją tarptautinėje plotmėje, mes esame tikri savo tautos priešai ir išdavikai.

Kai Dainų Šventės metu Čikagoje, kur dalyvavo nemaža ir svetimtaučių, buvo viešai paminėta vieno mūsų valstybės pareigūno pavardė, kažkas iš publikos sušvilpė. Aš nustebęs pažvelgiau į šalia sėdėjusį draugą. Bet jis šaltai pareiškė: "Ko čia stebėtis, juk esame baudžiauninkų vaikai". Kad mes esame baudžiauninkų vaikai, tai mums gėdos nedaro, bet, nusikratę baudžiava, turėtume stengtis pasivyti kitas kultūringas tautas ir bent viešai nerodyti kartais mumyse dar slypinčio mužikiškumo."

AR ŽINAI?

AMERIKIETĖ ŽMONA

JAV-ių šeimos gyvenimas žymiai pasikeitė po antrojo pasaulinio karo. Vedusiųjų skaičius rekordiniai padidėjo. Šiuo metu gimimų skaičius yra aukščiausias visoj generacijoj. Ir daugiau žmonų, negu bet kada, aktyviai dalyvauja ekonominiam krašto gyvenime. Ištekėjusios moterys dabar sudaro apie 40 mil.

Pagal dabartinius apskaičiavimus jų skaičius 1960 metais gali siekti ligi 42½ mil.

Daugumas amerikiečių žmonų palyginamai yra jaunos: maždaug 2/5 daliai yra mažiau kaip 35 m. amžiaus ir 1/4 dalis sudaro amžiaus grupę tarp 35-44 metų. Iš kitos pusės, dabar yra daugiau kaip 2.7 mil. ištekėjusių moterų 65 m. amžiaus ir daugiau 9/10 iš jų ištekėjo prieš ketvirtadalį šimtmečio ar daugiau.

Didelėje šeimų daugumoje žmona yra paprastai jaunesnė už savo vyrą. Tačiau maždaug 1/8 iš šeimų ji yra vyresnė. Daugiau kaip pusė ištekėjusių moterų jaunesnės kaip 25 m. amžiaus turi vyrus, kurie yra 25 m. amžiaus ar senesni. Mažiau kaip 2 su puse nuošimčių žmonų tarp 25 ir 34 m. amžiaus yra ištekėjusios už vyrų, jaunesnių kaip 25 m. amžiaus.

Tipiška žmona gyvena su savo vyru savo nuosavame name: tokia padėtis yra 9 iš 10 šeimų. Nemažas nuošimtis porų dalinasi savo gyvenvietes su giminėms ar kitais jaunais žmonėms. Maždaug trečdalis iš šių žmonų yra mažiau kaip 25 m. amžiaus. Tik apie 6 nuošimtis iš visų ištekėjusių moterų gyvena atsiskyrusios nuo savo vyrų, ir didžiuma dalis iš jų gyvena atsiskyrusios ne dėl vedybinės nuotaikos. Daugelis jų vyrų yra išvykę iš namų civilinės tarnybos pareigose, gi maždaug pusė miliono yra kariuomenėje. Didelis skaičius iš jų vedė prieš pat pašaukimą į kariuomenę.

Daugiau kaip pusė iš visų vedusių porų turi jaunus vaikus gyvenančius kartu. Apie 4/5 iš šeimų, kuriose žmona yra 25-34 m. amžiaus, turi mažiausia viena vaiką savo globoje. Daugelis ištekėjusių moterų, perėjusios gyvenimo vidurkį, vis dar neša atsakomybę augindama vaikus. Tokių moterų yra apie trečdalis tarp 46-64 m. amžiaus. Nors jų skaičius ir mažėja vyresniame amžiaus laikotarpyje, tačiau šeimos, kur žmona yra 65 m. ar daugiau, turi daugiau kaip 1/3 mil. savo vaikų jaunesnių kaip 18 m., gyvenančių kartu.

Nors dauguma vyrų vis dar neša atsakomybę už savo šeimų išlaikyma, vis didėjantis skaičius žmonų, turi gerai apmokamas vietas. Apie 10.7 mil. ištekėjusių moterų yra dirbančios.

Jau seniai buvo įprasta, kad jaunos žmonos dirbtų ligi pirmo kūdikio gimimo, tačiau paskutiniu metu daugiau ir daugiau iš jų grįžta prie darbo po to kai vaikai paauga. Taigi 1/3 iš visų žmonų, tarp 35-44 m. amžiaus, dabar dirba už savo namų ribų. Ir 1/4 iš dirbančiųjų yra 45-64 metų amžiaus. Faktas kad apie 2 iš 3 ištekėjusių moterų gyvena miestuose, suteikia galimybę daugeliui iš jų dirbti pramonėje.

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgysi skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDĄ

Išeina kovo, birželio, rugsėjo ir grudžio mėn.

Rašykite šiandien: **PELĖDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.**

Prenumerata metams $1.00 į visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cnt.

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Usisakykit KARĮ nedelsdami (metams tik $5.00), arba prašykit vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykit:

Jau esate pasiruošę miegoti?

siekite

(Nebėkite) SAVO

LOVOS TELEFONA

Neleiskite ankstyviems ar vėlyviems šaukimams prikelti jūs iš lovos! Siekite jūsų patogų lovos telefoną. Duoda privatų šaukimą ir saugumą. Pasirinkite norimose spalvose.

Užsisakyti šaukdami Ohio Bell ir prašykite savo Service Representative,

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Apie naujas telefono taisykles žiūrėk 17-24 psl. jūsų telefono knygoj.

Šaukit MAin 2-9900

PATOGŪS NAMUI PRATĘSIMAS

85c Į MĖNESĮ

PLUS TAKSAI IR ĮVEDIMAS.
Ekstra priedas dėl spalvos.

O aušrokai, tikrieji vyžotų nabagų vaikai iš Kauno apylinkių ir tolimiausių Lietuvos užkampių, kuriems šiaip taip pasisekė įsikabinti šioje poniškoje gimnazijoje, Donelaičio lyg ir gedijosi pamatę, bet kaip miestietiškos kultūros ir civilivacijos padaras M. Biržiška vertina mužikų dainių, atsitiesė. Iškilmingo hekzametro apgaubta prūsų lietuvių kaimietiškai vargana buitis pačiam M. Biržiškai ir Kauno miesčionių veikams buvo lengviau virškinama. Mokytojui kėlė pasididžiavimo šio nemirštamo lietuvių literatūros veikalo tauri forma, o mokiniams — jo turinys, gaivalingas humoras, margi tipai, pasibaisėtinai vaizdingas kaimas, gaspadoriška gamta, tėviški pamokymai. Vyskupiškasai Anykščių Šilėlis ir kleboniškieji Metai mūsų nelietuviškai išsimokslinusiai generacijai buvo du pasididžiuotini paminklai prie kelio grįžtant į namus.

Ir, keista, rafinuotam M. Biržiškai yra mielesnė ūkiškoji donelaitinė lakštingala:

Tu, paukšteli miels ne poniškai prisivalgai,

Riebūs mūs lašiniai bei dešros tav nepatinka . . . , negu platoniškai lyrinė Baranausko giesmininkė, gyva tik oru ir poezija.

Gal, iš dalies M. Biržiška, kaip senųjų lietuviškų raštų tyrėjas, mažai tesidomi naujesniaisiais rašytojais. Bet gi ir apie Valančiaus, Tatarės prozą mes nedaug ką tesužinojom iš savo mokytojo. Daug žinių, smulkmenų iš pačių autorių gyvenimo, bet jų prozinė kūryba, — ne, tai ne M. Biržiškos gaivalas. Jis visas pasinėręs dainoje, epinėje dainoje. Būdinga, jis išleidžia knygą apie istorines lietuvių dainas, barzdoti vyrai, vyrai iš jūros. Būdinga, šnekėdamas apie senuosius poetus nelabai puola į entuziazmą dėl Vienažindžio tolimojo, mėlynojo dangaus, kuris taip žavėdavo Putiną, Tumą ir Dobilą-Lindę. Savo išleistame Lietuvos geografijos vadovėlyje (kuo tik nereikedavo rūpintis tos kartos šviesuoliams!) M. Biržiška ilgai mąsto ties piliakalniais sustojęs, sulaiko žirgą ties padavimų vietomis, mirksta istorinių ežerų pakrantėse, plaukioja Nemuno ir Neries kalvaratynėmis, neišsiliedamas lyrika, tik pasakodamas, primindamas.

Kiek jam brangus epas, matėm jau anksčiau, bešnekėdami apie graikus. Net ir graikų mėgdžiotojai romėnų autoriai jį jaudina, ypač cituojant Virgalijų, Horacijaus odes. Biržiškos susižavėjimas lotynišku skambumu, iškilmingumu smarkiai paveikė jo mokinį Antaną Miškinį, kuris mėgdavo piaunančiu balsu deklamuoti.

Exegi mohumentum . . .

Nors ir šis ilgaplaukis mokinėlis vėliau savo kūryboje epikos neturėjo nė už centą. Skambaus žodžio pamėgimas, mat, atitiko jo būdą kaip pirštinė — ranką. Parakiškai ambicingas A. Miškinis ne visai tuščiai deklamavo Horacijų.

Ir, štai, tas M. Biržiška olimpietis, epikas, — užkliuvus už varčios ir vėl iš pradžios, — krenta į lyriką, vos tik ištaręs A. Mickevičiaus vardą, suminėjęs Vilniaus universitetą. Gimnazistiška meilė Marilei, maldingi budėjimai vienuolyno celėje, maištas prieš Dievą, vėlės, skliautų prieblandos. Visa ta Vėlinių romantika, mistiniai rūkai taip tolimi antikinio pasaulio giedrai, kaimietiškai Donelaičio lakštingalai, barzdotiems vyrams, traukiantiems buriuotą laivą į Palangos krantą, kur gyvena broliai žemaitėliai. Įdomu, kad A. Mickevičiaus šedevras Ponas Tadas, epinis kūrinys (dėl jo specialiai mokėsi lenkų kalbos prof. Karsavinas) M. Biržiškos pamokose nustumtas į nežymią vietą. Ar gi jis neturėtų tiek literatūrinės nuovokos, kad brandžiausį genialaus poeto veikalą patiektų savo mokiniams po pietų, kai jau alkis numalšintas? Net ir lietuvišką Vėlinių vertimą patiekia savo knygoje apie Mickevičių.

Mat. M. Biržiškai Vilniaus universitetas yra Pažadėtoji Žemė, o A. Mickevičius jos pranašas, o jis patsai — evangelistas. Vėlinės jam nebe literatūrinis daiktas, bet tikėjimo išpažinimas, programa. Niekas nekelia klausimo, ar Tikiu į Dievą Tėvą yra gerai literatūriškai paraštas dalykas, reikia tik persižegnot ir kalbėt.

Aušrokas J. Aistis, lyg norėdamas išsivaduoti iš biržiškinio tėviškojo komplekso, vėliau pakartotinai sukilo prieš A. Mickevikiaus lietuviškumą, psichoanalitiškai nusivalydamas spaudos straipsnių pagalba.

Netrukus po mūsų kariuomenės žygio į Vilnių, didžiojoj senojo universiteto salėje įvyko literatūros ir mokslo premijų įteikimo aktas. Du kolonų takai kaupia dėmesį tiesiai į sceną, kur iš užu gelumbe aptiesto iškilmių stalo pakyla kilniai pasipuošęs naujasis Vilniaus universiteto rektorius M. Biržiška. Pirmą kartą po kelių šimtmečių kolonų salėje, gūdžiuose koridoriuose viešai suskamba lietuvių kalba. Susikaupę, rūmų grožio ir paslaptingumo apstulbinti, iškilmių dalyviai kaip vienas mąsto:

— Tai vienintelis Lietuvoje žmogus, kuris pirmas turi teisę čia viešai prabilti . . .

Vilniaus vadavimo kompanija, mums, Vilniaus gyvo niekad nemačiusiems, Lietuvos sostinę reprezentavo gana blankiai. Amžinai tos pačios nusidėvėjusios nuotraukos, kažkokia limonadinė būdelė ant Pilies kalno, o dar, priedo, viršuje perstilizuotas Geležinis Vilkas. Gal, M. Dobužinskio Vilniaus paveikslų monografija buvo geriausia rekomendacija. Bet ką — dailininkai! Jie ir Brazilkoje randa patrauklius, spalvingus kampelius.

Pirmas apsilankymas Vilniuje ir platų svietą mačiusiam lietuviui sukelia stiprų įspūdį. Tai netikėtas atradimas. Atrodo, visai neįmanomas daiktas, kad po kelių valandų kelionės iš Kauno, už aukštaitiškų kalnelių ir pušynėlių staiga privažiuotum stebuklų miestą. Už šią staigmeną turėjom būt dėkingi Vilniaus Vadavimo Sąjungai.

Rūmai, šventavietės, bažnyčios, mūro tvoros meta ant akių burtus, kuriais jau niekuomet nenusikratysi. Skambus gatvelės grindinio akmuo, staiga iš sienos duburio į tave pažvelgusi mitologinė galva, iš namo į namą permestas tiltas, ant bastijono apvalus bokštelis su varpu, aikštingai susirangę čerpės, rašytinėmis geležimis išpinti vartai, begaliniuose sienų plotuose įtartinas langelis apraizgytas virbais, seno ąžuolo durye su išskaptuotais dvasios regėjimais.

Vilniaus universiteto renesansas, ramiai išdėstytos langų eilės, observatorijos bokštas, kišeninio kiemo rimtis, Lietuvos girių dainiaus Sarbievijaus paminklinė lenta, nusidėvėję koridorių plytos, iš sienų žiūri bronzinės akys, šnekina lotyniškos paraštės, ir vėl — didžioji iškilmių salė, o scenoje — Mykolas Biržiška, šių rūmų šeimininkas.

Neatsimenu tiksliai, ką jis tuomet kalbėjo. Ir nesvarbu. Jis jau buvo tat seniai pasakęs mums, aušrokams, Kauno universiteto studentams, visai Lietuvai. Tik tą akimirką staiga pajutom, jog šios iškilmės yra M. Biržiškos viso gyvenimo triumfas. Kančia dar aušint burna kad mes, pirmą kartk aplankę Vilnių, įsitikinom, jog jo skelbtoj evangelijoj nebuvo melo. Mes pirmą kartą buvom suvesti į akistatą su Lietuvos istorija, ją palietėm savo pirštais. Prieštaravimai, kuriuos dalinai jautėm Aušros gimnajijoje, dabar buvo dingę negrįžtamai. Ar lotyniškai, ar lenkiškai ar lietuviškai rašysi, bet gyvendamas Vilniuje turi rašyti tiktai apie Lietuvą.

Moderninės anglų literatūros vertintojai kiekviena proga sustoja ties Dostojevskiu, Fr. Kafka, Z. Freudu, kurie taip smarkiai sukrėtė šio šimtmečio pirmosios pusės britų rašytojus. (Mes pasidarėm kiti žmonės — sako V. Wolf). Mums, bepradedantiems purkštauti prieš A. Mickevičių, būtų juokinga išmesti šį lyros genijų iš lietuvių literatūros istorijos, kuris išimtinai rašė apie Lietuvą, kaukšėjo to paties universiteto koridoriuose, kaip ir S. Daukantas, M. Valančius, Stanevyčia.

Pabaigai dar grįžkime iš šios ilgos ekskursijos atgal į Aušros gimnazijos rūmus.

Vienę rytą klasėje pasklinda gandas: mūsų Antano Miškinio eilėraštį pirmą kartą spaustuvės dažais atmušė politikos ir kultūros žurnalas "Lietuvis". Tai buvo triukšminga diena, per pertraukas ant rankų kilnojom viešai pripažintą nuosavą poetą, giedojom ilgiausių metų, deklamavom Horacijaus paminklo statybos odę, sakėm prakalbas, erzinom Gr. Tulauskaitę.

— Na, o tu?

M. Biržiška, prieš baigdamas pamoką, smagiai nusišypsojo, pasakė keletą mokytojiškų plokštybių kas link rimto pasiruošimo muzų darbui, paskui pasveikino savo auklėtinio žygį. A. Miškinis, vėliau studijavęs ir baigęs lituanistiką, visuomet M. Biržišką laikė nepajudinamu autoritetu ir didžiavosi buvęs jo mokiniu bei studentu. Nors ir lyrika nėra M. Biržiškos žanras, bet A. Miškinis iš dalies buvo skolingas savo mokytojui už patriotiką ir ypač — Vilniaus miesto motyvus vėlesnėje kūryboje. Vilniaus atradimas A. Miškinį trenkte pritrenkė, bet tam jisai Aušroje buvo gerai paruoštas.

Sunku būtų patikrinti, kiek tiesioginės įtakos M. Biržiška turėjo kitiems savo auklėtiniams, sakysim, Gr. Tulauskaitei, vėliausiai į literatinį pasaulį gimusiam J. Gliaudai, viena klase žemesniam (mokslo metų prasme) J. Aisčiui, P. Juodeliui ir kitiems. Kartą bešnekėdamas apie žemaičių bajorų margas keistenybes, M. Biržiška papasakojo apie vieną tipą, kuris išmoko ispanų kalbą vien tik tam, kad galėtų skaityti Don Kichoto originalą. Ta keistenybė man taip patiko, kad ji virto tikrai persekiojimo manija, kuria tik po keliolikos metų tegalėjom atsikratyti, išvertęs Don Kichotą lietuviškai.

Biržiškinėje dvasioje išaugę, matėme, kaip tos dvasios vadas patsai išgyveno Vilniaus šlovę, pirmą kartą pakildamas kalbėti kolonų salėje. Šiam nepamirštamam įvykiui pažymėti ir parašiau šiuos išblaškytus biržiškinius įspūdžius, sukeltus senos fotografijos, kurią man buvęs klasės draugas atsiuntė iš Čikagos.

Tūkstančio galimybių ir skurdo kraštas

Krašte, kur dar nėra privalomo pradžios mokslo (Kolumbijoj) ir kur apie 50% gyventojų tebėra neraštingi, yra įsikurusi nemaža lietuvių kolonija. Dauguma iš jų šio karo tremtiniai. Daliai jų jau pasisekė neblogai ekonominiai įsikibti ir kai kuriems užimti net atsakingų darbų sritis. Bet dalis tebeneša pirmų nedateklių kryželį.

Tą kraštą daug kas vadina tūkstančių galimybių ir skurdo kraštu. Galimybių kraštu, jei į jį keliaujantis jau turi kapitalo darbo pradžiai ir yra gerai išstudijavęs tenykščias sąlygas. Vienok, kaip ir visur, reikia nepaprastos kantrybės ir didelio darbštumo. Lygiai, kaip ir Amerikoje mes juokaujame, kad sunkiausia tai uždirbti pirmą milioną... Antras jau ateis savaime. Bet dėl to pirmojo miliono besimušdami ir miršta 99% visų amerikiečių jo niekad nepasiekę.

Kolumbijoj einantis lietuvių laikraštis "Kolumbijos Lietuvis" paskelbė kai kurių naujesnių davinių apie tą kraštą. Štai tie įdomesni daviniai:

Gyventojai

Pagal 1951 metų gyventojų visuotiną surašinėjimą, Kolumbija turėjo 11.548.172 gyventojus, iš kurių 5.741.000 vyrų ir 5.807.172 moterys. Gi jau šiais, 1956 metais, yra skaičiuojama, kad Kolumbijos gyventojų skaičius bus pakilęs net iki pilnų 31.000.000.

Kolumbijos gyventojai daugumoj katalikai. Per 1951 metų surašinėjimą paaiškėjo, kad 11.214.730 visų gyventojų yra katalikai, ir tik 45.000 kitų religijų.

Kolumbijos gyventojai rasėmis skirstomi sekančiai, 30% priklauso baltajai, iš ispanų kilusiai rasei, 7% — indėnų, 40% — maišytos, pusiau tamsios spalvos, rasės ir tik 5% — negrų. Kolumbijos gyventojų kalba yra ispanų.

Kolumbijos klimatas

Kolumbija turi įvairaus klimato, atsižvelgiant į esamą vietos aukštį. Jis yra paskirstomas sekančiai: karštas, esąs tose vietose, kuriose aukštis siekia iki 1000 metrų nuo jūros paviršiaus lygio. Šio klimato vidutinė temperatūra yra 24-28 laips., vidutinis — nuo 1000 iki 2000 m. aukščio su 17-24 ir šaltas — nuo 2000 iki 3000 m., 8-17 laips. Taip pat truputį turi aukštumą net ir su amžinu sniegu, jos siekia iki 4.500 metrų.

Pagal Kolmbijos klimatą, atitinkamai yra kultivuojama ir jos žemė. Karštoje žemėje yra auginama: ryžiai, cukrinės nendrės, kakao ir bananai bei platanai. Vien tik iš departamento Choco 1951 metais buvo eksportuojama bananų už 18.000.000 pezų, ryžių iš viso krašto — 350.000 tonų ir cukraus už 300 milijonų pezų. Taip pat karštoje zonoje yra auginamas tabakas, vata ir kava. Kavą Kolumbija parduoda įvairioms pasaulio šalims, tačiau daugiausiai į USA. Šaltoje zonoje yra auginama: bulvės, kviečiai, miežiai ir kukurūzai.

Visose trijose zonose, gana daug yra auginama ir išlaikoma gyvulių, kaip jaučių ir karvių, tiek sunaudojant juos maistui, tiek keliant pieno ūkį. Vidutinėje ir šaltoje zonoje, dideli ūkiai turi nemažą skaičių gerų, pirmos rūšies, importuotų karvių.

Kolumbijos miestai

Visas Kolumbijos kraštas yra suskirstytas į 16 departamentų, iš kurių didžiausias savo plotu yra Antijokijos departamentas, užimąs 65.810 kv. km. ir pats mažiausias Atlantiko — 3.470 kv. km. Kiekvienas departamentas turi savo sostinę, kurią puošia kiek tik įmanydami ir ja didžiuojasi.

Visos Kolumbijos sostinė yra Bagota. Tai jau tikras didmiestis, su dideliais, iki 15 aukštų siekančiais pastatais, plačiomis gatvėmis, autostradomis ir įvairiais parkais. Dabartiniu metu, Bogota skaito turinti 1.100.000 gyventojų.

Antras savo didumu miestas yra Medellinas, Antiokijos departamento sostinė. Šis miestas yra daugiau industrijos. Gyventojų jis turi 355.000. Už šiuos du, kiek mažesni miestai yra Cali ir Baranguilija su Cartagena. Šiedu paskutinieji yra Kolumbijos uostų miestai.

Žemės turtai

Didžiausias Kolumbijos žemės turtas yra žibalas. Daugiau, kaip 100 įvairių bendrovių dirba įvairiuose žibalo eksplotacijos punktuose. Didžiausi žibalo eksplotacijos punktai yra ties Barrancabermeja. Čia žibalo dienos produkcija yra 63.000 bačkų, po 42 galionus kiekviena, kas sudaro 300 milijonų pezų. Gi metinė žibalo produkcija siekia iki 40.000 milijonų bačkų.

Čia taip pat į metus iškasama: aukso — 470.000 onzų, sidabro — 125.000 onzų, platinos — 5.000 onzų. Be šių dar iškasama 140.000 tonų druskos ir 420.000 tonų anglių. Kolumbijoje taip pat randame, iš viso pasaulio kraštų, didžiausios brangakmenių kasyklos. Saviems krašto reikalams taip pat šiek tiek iškasama vario, geležies ir marmuro.

Industrija

Didžiausia dalis industrijos Kolumbijoje yra skiriama manufaktūrai. Iš viso čia priskaitoma ja daugiau, kaip 8.000 įvairių manufaktūros fabrikų, kurie gamina siūlus ir medžiagas, suvartodami į metus iki 30.000 tonų vatos. Be medžiagų čia dar yra gana daug gaminama cemento, 650.000 tonų į metus, ir taip pat įvairių gėrymų, chemijos ir formacijos produktų, batų ir t.t.

Džiaugiasi gražaus amžiaus sulaukę. Motina Anna Oswalt dabar 102 metų, o jos du sūnūs 83 ir 75 m. amžiaus.

GIMIMŲ SKAIČIUS LIETUVOJE BUVO SUMAŽĖJĘS 50%

Pavergtoje Lietuvoje 1955 metais buvo išleista E. Pupeikio ir J. Kavaliausko knygelė "Liaudies švietimas Lietuvoje". Toje knygelėje pateikiami duomenys, kiek jaunimo lanko bendrojo lavinimosi mokyklas, o taip pat kiek mokosi aukštosiose mokyklose.

Iš minėto leidinio patiriama, kad 1955 metais Lietuvos pradinėse mokyklose mokėsi 93,902 mokiniai, o V-XI klases lankė 320,097 moksleiviai.

Pavergtoje Lietuvoje pradinės mokyklos yra keturių skyrių. Taigi jei visose pradinėse mokyklose 1954-55 mokslo metais mokėsi 93902 mokiniai, tai kiekvienai klasei teko apie 23,400 mokinių. Apytikriai skaičiuojant, maždaug toks mokinių skaičius pastaraisiais metais atėjo į pirmuosius pradinių mokyklų skyrius.

Lietuvos laisvės laikotarpyje kiekvienerių mokslo metų pradžioje į mokyklų pirmuosius skyrius ateidavo mokinių, kurių skaičius svyravo tarp 47,000 ir 50,000. Šis skaičius siejosi su atitinkamų metų gimimų skaičiumi, atėmus iš gimimų skaičiaus vaikų mirimus iki mokyklinio amžiaus.

Pavergtosios Lietuvos pradinėse mokyklose 1955 metais mokėsi gimusieji: 1948, 1947, 1946 ir 1945 metais.

Taigi jei į pirmuosius pradinių mokyklų skyrius atėjo, apytikriai skaičiuojant, apie 23,400 mokinių, tai aukščiau nurodytais metais gimimų skaičius ribojosi tarp 27,500 ir 29,000, arba pokariniais metais gimimų skaičius pavergtoje Lietuvoje buvo sumažėjęs apie 50%, palyginus su Lietuvos laisvės meto gimimų skaičiumi. Šioje išvadoje galėjo rastis paklaida, kurios dydis yra lygus apimčiai ištremtų lietuvių su vaikais, gimusiais 1945-1948 metais.

E.

LITERATŪROS KONKURSAS

Geriausiems kūriniams yra paskirtos piniginės premijos. Dėl kūrinių stokos konkursas pratęsiamas iki 1956 m. spalio mėn. 20 dienos, tad prašome pasistengti ir kūrinius prisiųsti jury komisijai iki tos datos šiuo adresu:

Liet. Stud. S-gos Literatūros Konkursas,
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Štai dar kartą Jums patiekiame konkurso taisyklės:

1. Konkurse gali dalyvauti visi Lietuvių Studentų Sąjungos JAV nariai ir 1956 mokslo metų abiturientai.

2. Premijuojama bus bet kurio žanro literatūrinė kūryba, poezija ir proza, rimta ir jumoristine.

3. Į konkurso jury komisiją sutiko įeiti mūsų jaunosios kartos rašytojai ir literatai Paulius Jurkus, Algirdas Landsbergis, Antanas Škėma ir Stepas Zobarskas. Penktuoju jury komisijos nariu bus pakviestas vienas Liet. Std. S-gos JAV narys.

4. Premijuotini kūriniai siunčiami iki 1956 m. spalio mėn. 21 d. šiuo adresu:

Liet. Stud. S-gos Literatūros Konkursas,
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

5. Sprendimo bešališkumui užtikrinti, autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke nurodyti savo pavardę, adresą, lankomą universitetą, akademinį statusą ir studijų šaką. Abiturientai nurodo kuri vidrinė mokykla baigta ir kada. Ten pat įrašomas kūrinio pavadinimas ir pasirinktas slapyvardis.

6. Konkrso premijos bus vėliau paskelbtos lietuviškoje spaudoje. Komisijos sprendimas galutinas. Konkursą laimėję ar jame atžymėti kūriniai bus išspausdinti periodinėje spaudoje.

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — iš-Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo $67.50 ir augščiau. simokėtinai. Naujausi modeliai. V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.
Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

WOLFS FABRIC CENTER

7012 Superior Avenue EN 1-3764

DIDŽIULIS VASAROS IŠPARDAVIMAS!

Visų prekių kainos labai numuštos. Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų bei kitų galanterijos gaminių. Apsirūpinkite jau dabar mokyklinio amžiaus vaikų apranga! Puiki proga gauti geriausios rūšies vilnonių išdirbinių siuntimui į Europą.

Duodame Eagle Stamps.

NAUJAUSI 1956 M. MODELIAI

Vokiškų radijo aparatų su visais patobulinimais. Lengvai ima Europą. Turi visas bangas. Yra ir su patefonais.

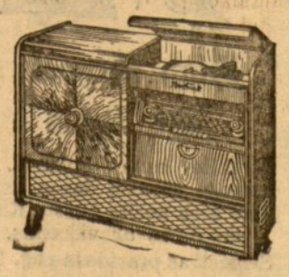

NAUJI MODELIAI
IMPERIAL
radijo aparatų. Drauge patefonas ir baras. Visos bangos. Nepaprastai gražūs.

Atstovas S. GRABLIAUSKAS
5 Thomas Park, S. Boston, Mass.
Tel.: AN 8-5467

Clevelande atstovas
A. JOHANSONAS —
7616 Decker Ave., UT 1-3465

Pirk šious aparatus — niekad nesigailėsi!

Reikalingi atstovai visuose didiesniuose miestuose. Rašyti S. Grabliauskui.

RADIO — TV TAISYMAS
AMUR CO.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS
Darbas garantuotas.
Šaukti kiekvienu laiku
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the MAY co's BASEMENT store

PAKARTOKIT PIRKIMĄ!

SOLIUTION DYED

Viscose Rayon Tweed

Broadloom

12 ar 15 pėdų pločiai!

Reg. 5.95 vertės

3.99

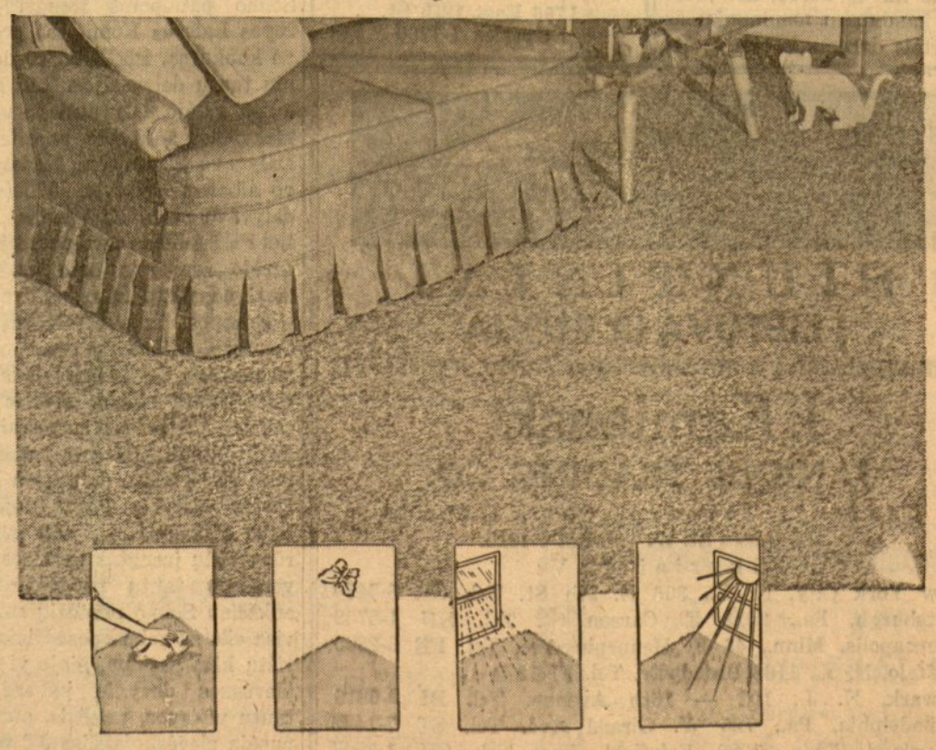

KETURIOS GRAŽIOS SPALVOS
• Žalia ir ruda • auksinė
• Juoda ir balta • Nutria

Mūsų pirkėjai tikrino daug tweed broadloom pavyzdžių ieškodami geriausio kilimo pardavinėjimui šia žema kaina — 3.99 kv. yd. Dėl to, kad visos mūsų krautuvės dalyvavo šiame dideliam pirkime, mes galim pardavinėti šį puikų soliuto dyed* broadloom žema kaina, kuri visiesm prieinama. Pirkite nuo sienos iki sienos arba sukirpkite kaip jums patinka įsidėti.

Naudokitės mūsų išsimokėjimo planu... JOKIO ĮMOKĖJIMO

The May Co.'s Cool Basement Rug Department

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

jau išėjo iš spaudos ir siuntinėjamas užsisakiusiems.

Devyniomis spalvomis jame atvaizduota Lietuvos žemė: aukštumos, kalnai, lygumos, žemumos, ežerai, upės, upeliai, keliai. Jame rasi visus Lietuvos miestus, miestelius, bažnytkaimius, buvusias ir tikimas sienas su kaimynais. Žinovai sako, kad tokio Lietuvos žemėlapio dar neturėjome.

Prie žemėlapio pridėta atskira knygelė — vardynas su žemėlapio paaiškinimais ir 7000 vietovardžių.

Žemėlapis išleistas dviejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, $3.50, ir sieninis, specialaus popierio, suvyniotas į vamzdelį, $4.50. Su persiuntimu $5.00.

Žemėlapio reikalu kreiptis į LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS administraciją, 265 C Street, South Boston 27, Mass., į LE platintojus ir lietuviškų knygų pardavėjus.

PILIETYBĖS EGZAMINAI

Klausimai — atsakymai

iliustruoti braižiniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygų platintojus, "Dirvos" admin., 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio ir pas autorių.

D. Klinga, 496 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

PASTABOS PATENKINTI VISUS

Ypatingos pastangos dedamos rinkimus laimėti, patenkinti visus ir visiems pataikyti. Demokratų ir respbulikonų partijos savo programose turėjo įrašyti pažadus ir miestų pramonės darbininkams ir ūkininkams, pramoninkams bei biznieriams.

Baltųjų ir negrų klausimu taip pasisakyta, kad patiktų šiauriečiams, kurie reikalauja pietų negrams visų teisių su baltaisiais, ir patenkinti pietų baltuosius, kurie nusistatę prieš negrų lygias teises ir privilegijas.

Pietų juodųjų klausimą labai pagyvino prieš pora metų Eisenhowerio paskirto Aukščiausiojo Teismo pirmininko Warren nuosprendis vykdyti pietuose negrų su baltaisiais maišymą mokyklose. Demokratai tą norėtų atviriau plėsti šiaurės baltųjų ir kartu negrų patenkinimui. Bet pietinėse vienuolikoje valstybių yra didelė demokratų partijai parama; ten, su mažomis išimtimis, balsuojama už demokratus, bet ten kaip tik dabar paaštrėjo nusistatymas nesileisti maišymui su negrais. Pietietis viceprezidento kandidatas Kefauver, remiąs šiauriečių programą, pietiečių baltųjų demokratų sutiktas su nepasitenkinimu, net skaitomas išdaviku.

Respublikonai aiškiai pasisakė už visų mažumų, visų rasių ir spalvų lygias teises, neįvardinant nieko.

Katalikas kandidatas ignoruotas

Demokratų knovencijoje atsirado ryškus stiprus katalikas kandidatas viceprezidento vietai, Mass. senatorius Kennedy, taip pat jaunas kaip ir respublikonų Nixonas. Konvencija į katalikus kaip tokius nekreipė jokio dėmesio, nors tuli politikai skaičiavo, kad nominavus Kennedy būtų patraukta visi airių balsai ir visi katalikų balsai už demokratus.

Tačiau, tokiu pat sumetimu kaip pataikavimas negrams atgrąsina pietų baltuosius, taip kataliko nominavimas pataikavimui katalikams atgrąsintų protestantus.

Senatoriaus Kennedy tėvas, milionierius, buvęs Roosevelto laikais ambasadorium Anglijoje, stipriai aukojąs demokratų partijai, iš Europos telefonu darė spaudimą per savo artimuosius konvencijoje jo sūnų nominuoti viceprezidento vietai, tačiau užteko pirmutiniame balsavime parodyti kiek jaunasis Kennedy gavo balsų, atsisakymui toliau varžytis. Senatorius Kennedy tuoj pat persimetė remti Kefauver. Katalikui žymiausiam partijos veikėjui laimėjusi partija paprastai kabinete skiria pašto sekretoriaus vietą.

Respublikonų Nixon nominuotas viceprezidentu lygiai vienbalsiai pirmu balsavimu kaip ir Eisenhoweris, kas yra nepaprastas įvykis istorijoje. Jo priešininkas Stassen kalba, esą kada nors paaiškės kas buvo Nixono priešininkai užpakalyje Stasseno, kas jį taip labai drąsino vykti į konvenciją ir ten reikalauti balso kalbėti prieš Nixono nominavimą. Vietoje tos kalbos, Stassen buvo priverstas nuleisti savo ragus ir jei dar nori išgelbėti savo padėtį, privalo paremti Nixono nominavimą, ką padarė Mass. gubernatorius Herter, Stasseno parinktas Nixono vieton viceprezidentu, savo vieša kalba. Kokiu noru jis tai darė nežinia, tačiau turėjo padaryti. Sakoma, Stassen vis tikėjo patekti Eisenhowerio sąrašan kandidatu į viceprezidentus, jeigu Nixono kandidatūra netyčia būtų atmesta.

Nixon, nominacijos priėmimo kalboje, labai aiškiai kalbėjo prieš komunizmą ir prieš sovietus, sakydamas, "mums nėra reikalo raitytis kiekvieno sovietų pasijudinimo atveju arba jaustis, kad mes visada privalom būti tik defensyvoje. Mūsų pastangos ginti žmogaus savigarbą ir žmonių nepriklausomybę nereikalauja jokio pasiteisinimo jokioje pasaulio dalyje. Greta mūsų karinio pajėgumo, mes nepaliaujamai privalom dėti pastangas palaikyti laisvąjį pasaulį nepriklausomu akivaizdoje komunizmo agresijos."

Išlaikymui Amerikos pajėgumo, Nixon sakė, kad visi privalo pasiaukoti. Privalo aukotis jauni vyrai stoją karinėn tarnybon, kaip lygiai ir visi mes kiti, kurie mokame aukštą apsaugos kainą. "Mes niekad nesiimsim ciniško kompromiso kelio, kuris gal išrodytų žadąs taiką mums, bet kuris privestų neišvengiamą karą ar pasidavimą mūsų vaikams".

"Sūnūs Favoritai"

Amerikoje veikia tradicija turėti taip vadinamus "favoritus sūnus" galimais patekti kandidatu į prezidentus. Demokratų partijoje švaistėsi jų keli, tarp jų ir Ohio gubernatorius Lausche.

Respublikonų partijoje kitais metais būdavo irgi po kelis, tik šiemet, nesant galimybei su esančiu prezidentu kandidatu lenktyniuoti, nė vienas su tokiom užmačiom neatvyko.

"Favoritais sūnumis" vadina žymiausius savo valstybių partijos asmenis, kurie tiktų būti nominuotais prezidentu. Ta garbė dažniausia tenka gubernatoriui ar senatoriui arba tokiais buvusiems.

Renkant valstybės delegatus į konvenciją, delegatai privalo pasisakyti (jei taip pavyksta pravesti) laikytis savo "favorito" ir tik jį remti balsavimuose, kol jau matys, kad pralaimi ir pats atsisakys. Tada jų "favoritas" daro sutartis, kombinacijas remti kitus kylančius kandidatus arba permesti balsus kitam, nuslopinimui kylančio nepatinkamo asmens.

Taip ir eina su grupėmis delegatų žaidimas, derybų derybos. Ypač didelę reikšmę turi tie "favoritai" arba delegacijų vadai, kurie atvyksta su daugybe delegatų ir su jais sudaro svorį. Tie vadai, jei patys nelaimi, išsidera sau ir savo valstybės veikėjams didelius atlyginimus. Tokiose varžytinėse, kur nesti aiškių delegatų, balsavimai eina po 20, kartais iki 40 kartų, kol prezidento kandidatas nominuojamas.

Kartais daroma ir šitaip: Jei, pav., Ohio turi stiprų pasireiškusį kandidatą vienoje ar kitoje partijoje, tos pačios partijos Illinois, ar Pennsylvanijos taip pat stiprus kandidatas paskelbia pasirinkimo balsavimus Ohio valstybėje prieš vietinį. Buvo atsitikimų, kad svetimos valstybės kandidatas laimi Ohio delegatus prieš Ohio "favoritą" ir Ohio kandidatas jau negali konvencijoje pretenduoti kandidatu, nes jo paties valstybės delegatai yra pasižadėję remti svetimą.

Kažin kaip demokratų kandidatams, Stevensonui ir Kefauverui, seksis užmiršti piktus pasisakymus, smerkiant vienas kitą. Juk Kefauver skelbė, kad jis niekad nesutiks užimti antros vietos, kada juodu važinėdami skersai ir išilgai rinko sau delegatų pasižadėjimus. Vienas kitą tada juodino, o dabar reikės vienas kitą girti...

PAIEŠKOJIMAI

BALFo centras yra prašomas paieškoti Amerikoje šių asmenų:

Leonas Švirskis, kilęs iš Šiaulių miesto. Yra žinių iš Lietuvos.

Anna Stokoff (Reder). Ieško sesuo iš Lietuvos.

Teresė Brožiūtė-Janalauskienė kilusi iš Gudviečių km., Pajavonių val., Vilkaviškio apskr.

Jonas Pleirys, kilęs iš Kauno. Yra žinių iš Lietuvos.

Albina Zubrienė, duktė Jono. Yra žinių iš Sibiro.

Patys ieškomieji arba kiti ką nors žinantieji apie ieškomuosius, prašome atsiliepti šiuo adresu: BALFas, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

High School Diplomas

Gaukite savo diplomą... gaukite geresnį darbą. Imkite kiek norite kursų. Klasės dieną ar vakarais.

Semestras prasideda rug. 10

Taip pat klasės Real Estate, Braižybos, Radijo-TV, Sekretoriato.

Valstybės ir veteranų pripažinta.

Griswold Institute

Clevelandui vienintelė skirta Suaugusių Privati High School.

1766 East 12th St.
SUperior 1-7200

SIUNTINIAI
Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ
PER DIDŽIAUSIĄ AMERIKOS KONTININTE BENDROVĘ

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.

Centras: Toronto, Ont., Canada
835 Queen St. W. Tel. EM 4-4025.

Skyriai JAV:

New York City, N. Y., 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470
Pittsburgh, Pa., 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759
Minneapolis, Minn., 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330
Buffalo, N. Y., 1162 Broadway. Tel. FI 1272
Newark, N. J., 102 — 16th Avenue. Tel. BI 2-6816
Philadelphia, Pa., 725 W. Girard Ave. Tel. ST 7-1422
Cleveland, Ohio, 1029 Fairfield Ave. Tel. CH 1-5547
Chicago, Ill., 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR 8-6780
ir 10 kituose miestuose Kanadoje ir JAV.

Pilna garantija kiekvienam siuntiniui. Dviejų savaičių pristatymas. Jūsų giminės tenai gaus siuntinį be jokių muitų.

Darbo valandos kasdien nuo 10 iki 8 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 val. iki 7 val. vakaro.

JIS PADEDA RYTOJUI GREIČIAU ATEITI

Kada nors atomas duos elektrą namams ir fabrikams. Šis vyras padeda tai dienai greičiau ateiti. Jis yra Neuton Flack. Darbas: Illuminating Company inžinierius.

Mr. Flack dabar dirba prie tyrinėjimo ir statymo atominių mašinų su Atomic Power Development Associates.

Žinoma, daug sunkių kliūčių turi būti nugalėta, kol atomo jėga bus praktiškai pritaikyta. Kaip Atomic Power Development Associates narys, Illuminating Company padeda spręsti šias problemas. Iki dabar The Illuminating Company išleido $500,000 ir darbą geriausių inžinierių šiam projektui. Daugiau pinigų ir darbo valandų bus išleista ateityje.

Dėl to, jūs galite būti tikri, kad kai atomo naudojimas pasidarys praktiškas elektroje, jūs kaip naudotojas gausite pilną naudą. Čia yra dar vienas būdas kaip The Illuminating Company jums patarnauja ir padeda geriau elektriškai gyventi.

75 Years of Service — The Illuminating Company — Always at your service in the best location in the nation — Live better electrically

Arch. Antanas Varnas laimėjo konkursą Pavergtų Tautų būstinei įrengti

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo patalpoms įrengti Europos Laisvės Komitetas pravedė konkursą. PET sudaro devynių tautų delegacijos. Tad konkurse galėjo dalyvauti po vieną kiekvienos tautybės architektą. Dalyvavo tik septyni. Nedalyvavo albanas ir latvis. Iš lietuvių dalyvavo arch. A. Varnas. Ligi šiol PET Seimas savo posėdžiams turėjo samdytis patalpas. Tai labai nepatogu ir nepastovu.

Europos Laisvės Komitetas išnuomojo dideliame name, esančiame New Yorke priešais Jungtinių Tautų rūmus, dideles patalpas, kurias reikia pritaikyti PET Seimui. Jis yra priešinga pusė JT, kuriose dalyvauja laisvosios valstybės. Pagal projektą buvo reikalaujama, kad pusiau rūsy būtų įrengtas patalpos pavergtųjų tautų parodomos, o aukščiau Seimo posėdžių salė ir visa eilė su seimo posėdžiais surištų kitų patalpų. Šioje vietoje plevėsuos devynių pavergtųjų tautų vėliavos, priešais, antroje pusėje plevėsuojančias JT vėliavas. Tegul tieji mato, kur yra pavergtųjų tautų kovos tvirtovė.

Savo paruoštus patalpų projektus architektai išstatė PET įstaigoje viešam apžiūrėjimui. Pakviesti du New Yorko žymūs architektai konsultantai, kiekvienas atskirai, pirmąją vietą pripažino projektui Nr. 2. Susirinkęs PET Generalinis Komitetas priėmė dėmesin konsultantų nuomonę ir pasisakė už Nr. 2. Atidarius voką, buvo rasta laimėtojas arch. A. Varnas. Antrą premiją laimėjo rumunas, o trečiąjį lenkas ir vengras pusiau.

P. Varnas bus ir statybos prižiūrėtojas. Statybos objektas apie $250,000.

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Andrijauskas Antanas, sūnus Liudviko, iš Šiaulių apskr.

Baleckis, iš Pasvalio.

Bukauskis Antanas ir vaikai Antosė, Kazys, Marytė ir kiti.

Čiapas Vytautas, sūnus Boleslovo.

Civinskas Romas.

Genys Juozas, gyvenęs Brocktone.

Giedraitis Romualdas.

Gilys Jurgis, iš Joniškių k., sūn. Antano.

Gutauskas Juozas, sūnus Juozo.

Gvalda Petras ir Gvaldienė Rozalija.

Jablonskis Andrius, gyvenęs Indiana Harbor, Ind.

Jankauskas Aleksas, sūnus Motiejaus.

Jurgaitis Petras, sūnus Stasio.

Kaznauskaitė-Vitkienė Barbora ir vyras Vitkus Vincentas, gyvenę Waterbury, Conn.

Labanauskas Steponas, sūn. Kazio, iš Kelmės.

Lorantz Jonas, gyvenęs Blue Island, Illinois.

Ludavičiūtė Julija ir Marija.

Naginevičius Albina, Iramas, Teklė ir Uršulė.

Petersonas Kazys, sūnus Ernesto, gim. 1927 m.

Ramanauskienė Petronėlė ir sūnūs Kazimieras ir Stanislovas.

Rimkus Stasys, sūn. Jokimo.

Sausunas, "Levukas" (gal Leonas?), gyvenęs Rothenburge, Vokietijoje.

Skrandžius Juozas, iš Kunigiškių k., Pajevonio vl., Vilkaviškio apskr.

Tamulionis Kostas ir Motiejus.

Tuminas Pranas, iš Mielaičių kaimo.

Vaičeliūnas (gal Aleksas?), iš Pasvalio.

Valickis, iš Pasvalio.

Vasiliauskas Bladas (Vladas?), iš Gedručių k., gyvenęs Šakiuose.

Vitkienė-Kaznauskaitė Barbora ir vyras Vitkus Vincentas, gyvenę Waterbury, Conn.

Žvirzdinas Andrius, sūn. Jono ir Natalijos, su šeima.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata $3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją:
L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass.
223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai.
Kaina $5.00

Clevelande IR APYLINKĖSE

DIRVOS METINIS VAKARAS-BALIUS

ĮVYKSTA

rugsėjo mėn. 29 d., šeštadienį,

Lake Shore Country Club.

Programą atlieka

JULIJANA LUIZAITĖ

IR

VITALIS ŽUKAUSKAS

Išnuomota visos apatinės klubo salės, todėl vietos programai, vaišėms ir šokiams pilnai užteks.

Ruoškitės patys dalyvauti ir kvieskitės artimuosius.

Dr. Martynas Yčas

ilgesnį laiką viešėjo pas savo mamytę Hipatiją ir P. J. Žiūrius. Nuo šių mokslo metų M. Yčas dirbs kaip profesorius Syracuse universitete.

K. Štaupas

su ponia grįžo į Clevelandą ir čia gyvens iki lapkričio mėnesio pradžios. K. Štaupai pastoviai įsikūrė Floridoje. Paskutiniu laiku lankėsi Californijoj ir parsivežė daug įspūdžių.

Dalios Bartkutės ir Dr. V. Puškoriaus vestuvės

įvyksta rugsėjo mėn. 8 d. 9:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje. Vaišės 6 val. vakaro Vasa Club salėje — 31011 Lake Shore Blvd.

Elvyrą Šikšniūtę

Windsoro sporto šventėje ištiko nelaimė. Dalyvaudama rungtynėse nusilaužė koją.

Ign. Musteikis,

sunegalavus širdžiai, gydomas Dr. Aželio priežiūroje.

J. Lozoraičių

naują adresą pranešdami padarėme klaidą. Jų dabartinis adresas toks: 689 East 117 St., Cleveland 8.

Budžių stovykla

Lietuviai Budžiai parvykę su Palangos laivu iš būriavimo kelionės į Ceder Point, nuo š. m. rugpiūčio mėnesio 24 dienos iki rugsėjo 4 dienai stovyklavo palapinėse gražiame Jono Narijausko miške, Columbia Station, Ohio.

Stovyklos vadovu buvo pats budžiu pirmininkas inž. Pautienis, ūkio vedėju D. Bartuškaitė ir stovyklos adjutantu A. Matulionis. Virtuvėje šeimininkavo p. Jarašūnienė ir p. Motiejūnienė.

Kario gegužinė

LVS Ramovė Clevelando sk. rugsėjo mėn. 9 d. 2 v. p.p. O. ir Ed. Karnėnų sodyboje, 6575 Richmond Rd. ruošia žurnalui Kariui paremti tradicinę gegužinę.

Gegužinės metu veiks bufetas, šokiams gros geras orkestras, bus gausūs laimėjimai, tarp kurių ir 7 Kario metinės prenumeratos. Laimėjimus organizuoja Kario atstovas Clevelande — Jonas Citavičius.

Jaunimui bus įvairūs žaidimai. Laimėjusiems bus skirtos dovanos. Žaidimams vadovaus — V. Jokūbaitis.

Visus Clevelando lietuvius, ramovėnus su svečiais ir jaunimą maloniai kviečiame gegužinėje dalyvauti.

Kvietimus galima gauti pas valdybos narius, platintojus, Dirvoje, Spaudos Kioske ir prie įėjimo.

Moksleiviams ir studentams įėjimas laisvas.

Ankstyvesni kvietimai galioja.

Arklių lenktynės

Rugsėjo 10 dieną prasideda arklių lenktynės Cranwood Racetrack. Atidaryme lenktyniaus arklys Akboy, kuris yra vienas iš geriausių arklių šiose vietose.

Išnuomojamas butas

Penki švarūs kambariai ir garažas. Patogus rajonas. Kreiptis: 1141 E. 168 St.

LIETUVIŲ APATINĖS SALĖS IŠKILMINGAS

ATIDARYMAS-VAKARAS-BALIUS

ĮVYKSTA

RUGSĖJO MĖN. 8 D., ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAK.

Programoje: I — Vieno veikmo komedija

VAGIS

Režisūra ir pastatymas akt. P. Maželio

Vaidina: M. Bridžiūvienė, I. Gatautis, E. Skujesieks.

II — Tautiniai šokiai, vad. L. Sagio

Po programos, prie šiltų ir šaltų užkandžių, bei gėrimų, griežiant orkestrui, vyks smagūs šokiai.

Salės direktoriai nuoširdžiai kviečia visus šėrininkus, narius ir jų draugus atsilankyti į šį smagų vakarą.

LITHUANIAN BAKERY

NUO RUGSĖJO MĖN. 6 D. ATIDARO IR

SAVO KRAUTUVĘ,

kurioje bus parduodami įvairūs maisto produktai, drauge bus grocery ir mėsinė.

Krautuvėj priimami įvairių tortų, pyragų ir kitų gaminių užsakymai.

Krautuvės atidarymo dieną pirmieji pirkėjai nuo visų perkamų prekių gaus 20% nuolaidą.

Savininkas A. Kazilionis

(39)

Demokratų politinis kepsnio susirinkimas rugsėjo 16 d.

Cuyahoga apskrities demokratų partijos pirm. Ray T. Miller praneša, kad demokratų tradicinis steer roast susirinkimas šiemet įvyks rugsėjo mėn. 16 d., sekmadienį, Euclid Beach Park. Tame susirinkime esą pažadėję dalyvauti daug įtakingų veikėjų. Bus aptarti ateinančių rinkimų reikalai.

GERI NAMAI

6 kambarių vienos šeimos. 3 miegam. E. 74, į šiaurę nuo Superior. Parduodama už $11,200.

*

8 k. vienos šeimos, labai geram stovy. Gaso šiluma. Kilimai. Moderniai įrengta. E. 87 į šiaurę nuo Superior.

Henry Olszens Realty

1266 E. 71 St. HE 1-8726

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nesvarbu, ar jūs esate pėščias, ar keleivis savoj ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki $5,000 apdrauda tik už $5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda

Skambikit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,

agentas

GERI NAMAI

ofise UT 1-0323

Atstovas:

Chimes Realty

2 namai vienam sklype E. 130, prie ežero. Kaina $12,000.

*

3 šeimų namas, po 5x4x4 k. Lenkų rajone.

*

Dviejų šeimų, vienas prie kito, po 6 kambarius. Du nauji gaso pečiai. Prašom $12.500. Siūlykit. Lenkų rajone.

*

Geras pasirinkimas vienos šeimos namų lietuvių ir lenkų rajone.

VICTOR BANIONIS

namuose SW 1-9568

Namų telef. šaukit nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PUIKUS PIRKINYS

Naujai dažyta, 7 kamb. colonial namas E. 127 St., netoli Cornado Ave. 1 mieg. ir vonia žemai, 3 mieg. ir vonia aukštai. Židinys, apsauginės langinės, poilsio kambarys, dvigubas garažas. Puikiam stovy. Namas tiktai vertas $12,800.

Šeimos namas

E. 84 St., 8 kambarių colonial. 4 mieg. viršuj, 1 mieg. žemai. Moderni vonia, daug spintų. Vonia ir žemai. Raudonmedžio kombinacijos langai. Poilsio kambarys, gaso pečius, AUA, 14 gal. vandens šildytuvas. Garažai. Namas tiktai vertas $12,500.

WARGO Realty

9219 Miles Ave. BR 1-2222

KAUNAS CLUB

NUPIRKO LIETUVIS

J. BALEIKA

Į klubą kviečiami įstoti visi clevelandiečiai lietuviai.

Klubas veikia nuo 10 val. iki 2 val. nakties.

Klubo adresas:

12618 Shaw Ave.,

LI 1-9747

(37)

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JUMS GERI NAMAI

E. 124 — St. Clair, vienos šeimos labai geras namas, 6 kamb., gaso šildymas, Gražus sklypas.

*

Tarp St. Clair ir Superior 4 šeimų, po 5 k., geros pajamos.

*

E. 120 St. — St. Clair. Du atskiri vienos šeimos namai.

*

E. 118 St. — St. Clair 4 miegamųjų 1 šeimos namas.

*

Geras dviejų šeimų po 5 k. Garažai. Galima pirkti mažai įmokant.

Turim ir daugiau namų su mažu įmokėjimu.

Bendradarbiai — **Juozas Mikonis ir Charles Miliauskas.**

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216

11809 St. Clair

PARDUODAMI NAMAI

Harland Ave. bungalow iš 7 kamb., 2 mieg. viršuj ir vienas apačioj, dvi vonios, 2 garažai — $21.000.

Lockerie Ave. 3 metų bungalow iš 4½ kamb. — $22,500.

E. 239 St. bungalow, 2 mieg. apačioje ir 2 viršuje — $18,500.

White Ave. 2-jų šeimų iš 6 ir 5 kamb., gražus kiemas, garažas — $14,700.

Reynolds Rd., Willoughby 2 metų puikus colonial iš 8 kamb., prašo $23,500.

E. 128 St. colonial iš 6 kamb. — $12,000; savininkas duotų antrą morgyčių.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty

960 E. 185 St.

KE 1-5030

Išnuomojamas

didelis kambarys vyrui.

Šaukti: **FA 1-1009.** (35)

Mes turime spaivuotų pirkėjų.

Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.

7032 Wade Park Ave.

Arthur O. Mays, broker

Telef.: UT 1-7551

(52)

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus

16209 Arcade

Tel. IV 1-2470

BALTIC

Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

JUOZO KAMAIČIO

naujų batų parduotuvė ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu šaukit **HE 2-2615** tarp 7-9 val vakaro.

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Telef.: LI 1-5466

Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki $10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498

Cleveland, Ohio

MONCRIEF Visų metų ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai

Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST. KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareiga visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — **Lietuvių klube ir salėje.**

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvuoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina.. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA ★★★ THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Demokratija čia ir kitur

EDVARDAS KARNĖNAS

Šiuo graikiškos kilmės žodžiu vadiname šiais laikais žmonėms priimtiniausią ir geriausią valdymosi formą. Tai yra "liaudies valdžios" sąvoka.

Anglosaksai demokratijos sąvoką taip apibrėžia: "Democracy, in the political sense, is a system in which the power to determine political institutions and public policy is held and exercised, directly or indirectly by the people." (Collier's Encyclopedia).

Nežiūrint žmonijos aukštos civilizacijos ir kultūros, demokratija ne visur vienodai suprantama ir taikoma politiniame gyvenime. Galėtume sakyti, kad ne visos tautos yra pribrendusios tikros demokratijos santvarkai. Bet ar gi tie visi kraštai, kurie dar ir šiandien valdomi diktatorių arba pavergti despotiškų klikų, yra nepribrendę demokratijai ir taip atsilikę civilizacijoj ir kultūroj?

Pradedant graikų laisvųjų demokratija, italų miestų respublikomis, šveicarų kantonais, Jungtinių Amerikos Valstybių federacija, prancūzų respublika, anglų karališka demokratija, prieiname prie visai kitaip suprantamos ir skelbiamos demokratijos Sovietų Sąjungoj, Kinijoj ir kitur. Ir proletariato diktatūroje juk renkami "liauides atstovai", "seimai", "prezidentai"...

Kyla klausimas, kuris kraštas yra arčiausiai tikros demokratijos? Sakau "arčiausiai", nes, kaip matome, niekur nėra pasiektas demokratijos idealas. Niekur neapsieinama be daugumos valios primetimo mažumai, niekur neapsieinama be policijos, nėra krašto be pataisos namų ir kalėjimų, kaip ir be teismų.

Geriausiai tvarkosi tos demokratijos, kur kraštai yra mažiausiai susiskaldę partijomis (JAV, Anglija). Demokratijos autoritetas Prancūzijoj ir Italijoj kenčia nuo susiskaldymo į daugybę partijų. Tai yra ryškus pavyzdys tiems "demokratams", kurie mano, kad tikroji demokratija yra dideliame partijų skaičiuje.

Gyvendami krašte, kuris yra bene arčiausiai demokratijos idealo, prisimindami demokratinius Lietuvos laikus, kada jauna Lietuvos demokratija buvo susiskaldžiusi į daugelį partijų, stebimės, kaip toks didelis kraštas, Jungtinės Amerikos Valstybės, savo demokratiją sutalpina į dvi partijas, panašiai kaip Didžioji Britanija pasitenkina dviems partijomis, liberalų partijai labai susilpnėjus.

Ir tų dvipartinės sistemos didžiųjų demokratijų partijų vadai yra labai trumpi ir aiškūs: respublikonų, demokratų, konservatorių, darbininkų partijos. Jos nesiekia ilgais vardais apibrėžti savo nukrypimą dešinėn ar kairėn, nacionalinę ar socialistinę kryptį. Apie tai kalba jų statutai, programos. Ir jos yra neeksportinės rūšies partijos — jos tenkinasi savų kraštų erdve ir dėl to pagrinde yra nacionalinės-patriotinės partijos.

Visai kitaip atrodo prancūzų, italų, skandinavų ir kitų kraštų partijos. Jų vardai pabrėžia tarptautinį charakterį: socialdemokratai, krikščionys demokratai, komunistai, kaip ir lietuviškos partijos: valstiečiai liaudininkai ir pan. Nenuostabu, kad vienos jų dvelkia juodojo, kitos socialistų, trečios raudonųjų internacionalų dvasia ir neturi teisės vadintis nacionalinėmis-patriotinėmis savų kraštų demokratinėmis partijomis. Į visas tas partijas turi įtakos paminėtų internacionalų sostinės.

Jeigu amerikiečiai laikytųsi tokios demokratijos, kuri bankrutavo Lietuvoje 1926 m., JAV-se turėtume ne dvi partijas, bet kelias dešimtis partijų. Turbūt amerikiečiai yra "mažiau" pribrendę tikrąjai demokratijai, kad jie "nesugeba" įsteigti daugiau politinių partijų! Turbūt amerikiečiai "visai nesusigaudytų" per balsavimus, jei čia būtų tiek partijų, kiek Lietuvoje buvo, kiek dabar lietuvių išeivijoj yra, kiek jų yra Prancūzijoj, Italijoj ir kitur? Turbūt prezidentinės demokratijos keturmetinę vyriausybę reikia vadinti diktatūra?...

Įdomu, kodėl Naujienų ir Draugo "demokratijos ideologai" nepamoko amerikiečių "tikrosios" demokratijos? Jie gyvena ir veikia dvipratinės sistemos demokratiniame krašte, moko lietuvius demokratijos, bet patys visai nepasimoko iš didžiosios demokratijos, o praktikuoja seną ir atgyventą, internacionalizmu atsiduodančią, Lietuvai visai netinkamą demokratijos sistemą.

Dabartinėmis sąlygomis lietuviams reikia mažiau vieniems kitus mokyti demokratijos, mažiau skaldytis srovėmis, imant pavyzdį iš amerikiečių ir anglų nacionalinių demokratijų, mažiau kalbėti apie blogybes prieš ir po 1926 m. Lietuvoje, mažiau tarpusavyje rietis, bet — daugiau burti visas likusias jėgas vienam švenčiausiam tikslui — Lietuvos išlaisvinimui, lietuvių tautos išgelbėjimui. Pirmiau išgelbėkime Lietuvą, o kokia forma valdysis laisva Lietuva — tai jau antraeilis reikalas. Savaime aišku, kad laisva Lietuva pasirinks demokratinę sistemą, tik apsaugok Viešpatie, nuo daugybės partijų demokratijos, kaip kad buvo iki 1926 metų!

Suomių kapas Lietuvoje

(Atkelta iš 1 psl.)

pasiekė įsakymas vėl grįžti namo, nes karas Vengrijoje jau buvo pasibaigęs.

1848 m. ekspedicija nepareikalavo nė lašo kraujo, nes gvardija iš viso nepasiekė kovos lauko. Būtų buvusi savotiška likimo ironija, jeigu suomiams būtų tekę kovoti prieš vengrus, su kuriais juos riša giminystės saitai, ypač dar todėl, kad suomiai būtų buvę malšintojų pusėje prieš laisvės siekiančius giminaičius.

Tačiau suomius ištiko baisi katastrofa jų trečiosios ir paskutinės ekspedicijos į Lietuvą metu. Ekspedicijoje į Vengriją suomių gvardijai vadovavo pulk. von Wendt, kurį 1850 m. pakeitė pulk. von Kotten. 1853 m. spalio mėn. tarp Rusijos ir Turkijos prasidėjo karas, o 1854 m. kovo mėnesį su turkais susidėjo dar ir Anglija su Prancūzija. Rusija turėjo mobilizuoti visas turimas karines pajėgas, tad ir suomių gvardija buvo priversta palikti savo tėvynę. 1854 m. balandžio mėn. pats caras inspektavo gvardiją Helsinkyje ir po puošnių iškilmių ji išvyko į karo lauką. Tačiau visą vasarą ji pralėjo Peterhofe, eidama caro asmens sargybos pareigas, ir tiktai rugsėjo mėn. ji per Daugavpilį išžygiavo į Rokiškį. Gvardija čionai atvyko 1854 m. lapkričio 13 d. Ji ruošėsi Rokiškyje žiemoti. Štabas ir pirmoji kuopa sustojo pačiame miestelyje, o likusioji kariuomenė buvo apgyvendinta pas apylinkės ūkininkus.

Staiga ėmė siausti negailėstingas karas, tačiau ne prieš turkus, o prieš šiltinę, kuri įsimetė išdidžių gvardiečių eilėsna. Buvo įrengtos provizorinės ligoninės, bet greit jos jau buvo perpildytos. Domininkonų vienuolyne Skapiškyje, maždaug 25 km. nuo Rokiškio, buvo pagaliau įrengta talpesnė ligoninė, bet mirtis vis vien pareikalavo savo baisios duoklės: iš 600 susirgusių šiltine mirė 220 vyrų. Šiltinės aukos buvo palaidotos Totorių kalne masinėje duobėje, o jų draugai pastatė paminklą su įrašais suomių ir lotynų kalbomis.

Mirtingumas buvo toks pasibaisėtinas iš dalies todėl, kad apranga buvo niekam tikusi. Švarkas buvo toks ankštas, jog vyrai nušaldavo skilvį, o apavas buvo toks prastas, jog žmonės visada turėjo peršlapusias kojas. Rusiškąjį galvojimą puikiai pavaizduoja tas faktas, kad generolas Sumarkovas įsakyme gvardijai liepė karininkams griežtai daboti, kad "šalmai, kišeniai ir diržai būtų tvarkoje, kaip to reikalauja regulaminas". Kad beveik visi kariai buvo mirtinai susirgę, tuo generolas, matomai, mažiau domėjosi...

Pagaliau, gvardija gavo įsakymą žygiuoti į Ukmergę, kur tikėtasi pabėgti nuo mirties. Ten atvyksta 1855 m. kovo 5 d. ir ten gvardiją pasiekė žinia apie caro Nikalojaus I mirtį. Korespondencijoje oficialiniam suomių laikraščiui vienas karininkas šitaip pavaizdavo Ukmergę: "Vilkomir yra gražus meilus miestelis su mažais sodeliais, žaviomis lenkaitėmis(!) ir jaunomis žydaitėmis, su ugningomis akimis ir labai mažomis rankomis, kurias jos regulariškai plauna du kartus — per mėnesį! Gamta čia labai graži ir lakštingalos nuostabiai suokia šiltomis tamsiomis naktimis". Korespondentas betgi visai nutyli, kad ir čia liga žmones labai vargino. Nusilpę kareiviai buvo patalpinti specialinėse patalpose, 6 verstus nuo Ukmergės, kur jie buvo slaugomi.

1855 m. gegužės 16 d. gvardija gavo paspirtį iš tėvynės, nes atvyko 230 naujų vyrų. Bet ir juos apniko liga. Tuomet gvardija gavo gėdingai pabėgti iš šio mūšio lauko... Gegužės 29 d. ji pradėjo žygį per Varėną, Lydą į Derečiną, kur ji sustojo 1855 m. spalio 7 d., kol per Vilnių pradėjo žygį atgal.

Šios karinės ekspedicijos metu nebuvo paleistas nė vienas šūvis ir vis dėlto nuostoliai buvo šiurpūs: 4 karininkai ir 654 eiliniai. Dar tenka pridėti 150 vyrų, kurie pakelyje liko rusiškose ligoninėse ir jau nebesugrįžo namo.

Po savo žygių į Lietuvą suomiai paliko ten kelis masinius kapus, kuriuos vietiniai gyventojai vadina "švedkapiais", greičiausia todėl, kad karininkai savo tarpe kalbėjo švediškai. Švedų kalba anais laikais buvo Suomijoje išprūsusių sluoksnių vartojama kalba. Didžiausias "švedkapis" yra Skapiškyje.

Žinomas švedų politikas Dr. Georg Schauman (mirė 1930 m.), švedų partijos atstovas parlamente ir universiteto vyr. bibliotekininkas, buvo artimai susibičiuliavęs su Lietuvos atstovais Suomijoje — Ignu Jurkūnu-Šeinium ir Jurgiu Savickiu. Per juos jis atkreipė Lietuvos vyriausybės dėmesį į anas suomių kapines Lietuvoje. Vyriausybės rūpesčiu kapai buvo sutvarkyti ir aptverti tvora.

1927 m. gegužės 6 d, generolas Nagevičius sukvietė visus Suomijos bičiulius Lietuvoje į Karo Muziejaus sodelį Kaune, iškeldamas mintį įsteigti lietuvių suomių draugingumo draugiją. Apie tūkstantį lietuvių susirinko toje tautinėje šventovėje ir išklausė jausmingos generolo kalbos. Tarp svečių buvo ir prof. A. R. Niemi .Ta proga Skapiškio miesto atstovas pareiškė. kad miesto gyventojai sutarė kartą per metus papuošti suomių karių kapus gėlėmis ir kad vietinė Šaulių Sąjungos rinktinė pasižadėjo prižiūrėti kapus. Šis pareiškimas buvo sutiktas su didžiausiu pasitenkinimu.

Taip pat Suomijoje su gyviausia simpatija buvo sutikta žinia apie anuos sumanymus. Suomių spauda plačiai apie tai rašė. Tarp kita, Dr. R. Olleris parašė ilgą, iliustracijomis paryškintą, straipsnį "Hakkapeliitta" žurnale, suomių šaulių korpuso vyriausiame organe, apie suomių masinius kapus Skapiškyje ir apie dėmesį, kuris jam buvo pareikštas iš lietuvių pusės.

Kaip dabar atrodo Skapiškyje, apie tai neturime jokių žinių...

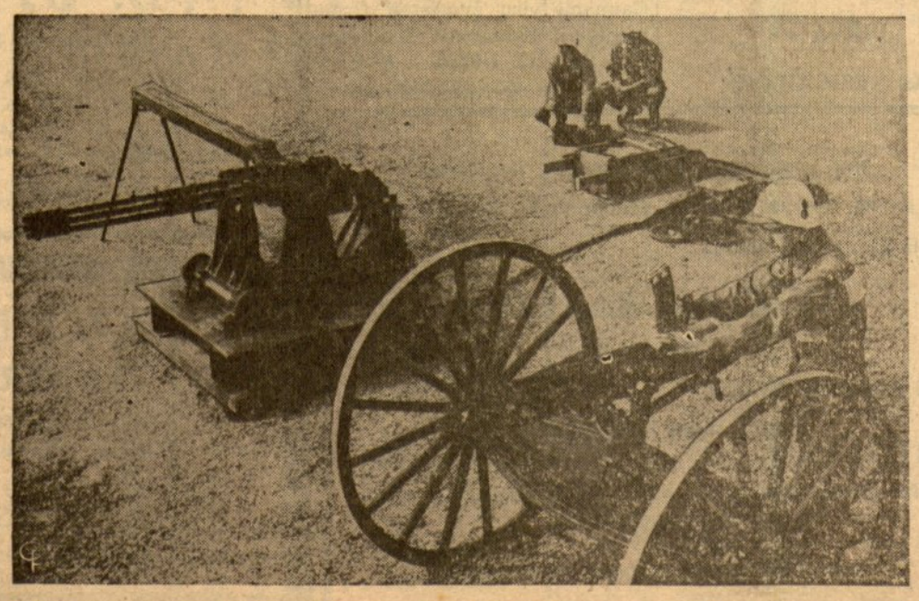

Nauja 20 mm patranka, kuri per minutę gali iššauti 4000 sviedinių. Ji bus įstatyta į moderniausius lėktuvus, kad pakeltų jų kovingumą.

Dabartiniai laikų akiai vaizdas kiek juokingas. Bet 1921 metais (kairėj) taip atrodė Miss America Margaret Gorman. Dešinėj 1956 m. Miss America Sharon Kaj Ritchie.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. offic'o EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.,
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

DIRVĄ UŽSISAKYTI
galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

IŠ SANTARIEČIŲ VEIKLOS...

SANTAROS TREČIASIS METINIS SUVAŽIAVIMAS—STOVYKLA

Šią savaitę (rugsėjo 6-9 d.d.) įvyksta **Santaros trečiasis metinis suvažiavimas-stovykla.** Netaip seniai dar įsteigta Santara studentijoje puikiai užsirekomendavo savo įvairia ir turininga veikla. Abi praeitos stovyklos puikiai nusisekė. Ir šį sykį stengiamasi gal net daugiau negu praeityje sudaryti tokią programą, kuri būtų linksma, naujoviška, brandinanti ir intelektualiniai avangardiška. Rengėjai kviečia studentiją stovykloje gausiai dalyvauti. Visiems durys į stovyklą lygiai praviros, nes lygiai visi esame lietuviai ir studentai, o Santara jokių kitokių žmogiškų matavimų ir suskaldymų nedaro.

Suvažiavime kalbės **Valdas Adamkavičius, Jonas Bagdonas, Danguolė Bartuškaitė, Rasa Gustaitytė, Albinas Marius Katiliškis, Vytautas Kavolis, Algimantas Mackus, Raimundas Miežėlis, Henrikas Nagys, Zenonas Rekašius, Leonas Sabaliūnas, Vincas Trumpa, Rimvydas Vaišnys, Rita Žukaitė.** Dauguma iš jų studentijai gerai pažįstami savo veikla ar magišku žodžiu. Kalbėtojai palies gan plačią problemų skalę: studentijos organizacines problemas, politinę veiklą, mūsų kartos nuotaikas ir įsitikinimus ir t.t. Meninėje dalyje bus originalios kūrybos perdavimas, mūsų dramaturgijos milžino Balio Sruogos minėjimas, diskusijos meniniais klausimais. Kiekvieną vakarą bus rengiami įvairiaspalviai ir linksmi laužai. **Rimas Vėžys** išleis humoristinį stovyklos laikraštį. Laužų muzikalinę dalį praves **Rytas Babickas.** Tad kokia gi suvažiavimo-stovyklos pagrindinė mintis? Jau pati įvairiapusė programa suteikia atsakymą, kas šūkiu išreiškus būtų: būkime visapusiški!

Suvažiavimas - stovykla įvyks tradicinėje vietovėje, būtent **p. Juozo Bačiūno** vaišingoje pastogėje, **Tabor Farm,** Sodus, Mich. Važiuojant traukiniu iš Chicagos, imtinas Illinois Central linijos So. Shore traukinys ir važiuotina iki Michigan City, kur persėstina į autobusą į Benton Harbor. Iš čia paskambinti telef. Benton Harbor WA 7-1231 ir dalyviai bus atvežti. Automobilistams nurodymų neduosime, nes jiems daug lengviau susirasti.

Praeitais metais, išsiskirstydami iš antrojo metinio suvažiavimo, vienas kitam sakėme: "Iki pasimatymo kitoje stovykloje..." Tad sugrįžkime visi, kurie anksčiau buvome, o tie, kurie nebuvome, nebepraleiskime tokios puikios progos lietuviškai atsigaivinti prieš naujus mokslo metus.

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per **Lietuvos Nepriklausomybės Talką,** jos darbą lėšomis remiame per **Lietuvos Nepriklausomybės Fondą".**

Iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

— — — — — —

LNF adresas:
LNF, c/o Mr. K. Siliūnas,
135 — 34 Franklin Ave.,
Flushing, N. Y.

KODĖL REIKIA VYKTI Į MICHIGANO LIETUVIŲ SĄSKRYDĮ?

Detroito Lietuvių Bendruomenės rengiamas lietuvių sąskrydis-gegužinė išsiskiria iš visų kitų parengimų, nes jąja siekiama tarpusavio lietuvių gražaus susipratimo, darnaus sugyvenimo, kad bendromis jėgomis našiau pajėgtume išlaikyti lietuvybę tremtyje, labiau suglaudintume mūsų dvasines ir materialines pajėgas kovoje su tautos ir krašto žiauriuoju priešu.

Bendruomenės valdyba, turėdama galvoje šiuos tikslus, nuoširdžiai kviečia rengiamon gegužinėn ne tik detroitiečius, michiganiečius, bet taip pat ir mielus kaimynus windsoriečius.

Kiekvieno atsilankymas bus gražus indėlis lietuviškam reikalui. Visa tai ką Bendruomenė gauna, ji vėl sunaudoja bendruomenės svarbiems uždaviniams atlikti. Rugsėjo devintoji tenesulaiko nė vieno jokie privatūs nedideli reikaliukai.

Automobilių savininkai parodykite savo lietuvišką supratimą ir pakvieskite savo kaimynus ar tik pažįstamus ir pasiūlykite malonų patarnavimą, nuveždami juos į Liberty Park maloniam pobūviui. Nei šaltis nei lietus tenesulaiko nuo bendro darbo. Mūsų mielos šeimininkės ir meno pareigūnai neleis nei alkti nei nuobodžiauti. Tad iki pasimatymo lietuvių sąskrydyje!

A. Musteikis

VOLKSWAGEN ĮSIGALI AMERIKOJ

Volkswagen vokiški automobiliai, kurie pasižymi mažumu, labai geru išbalansavimu kelių posūkiuose, judrūs ir nepaprastai mažai suvartoja kuro, dabar į JAV yra plačiausiai inportuojama užsieninė mašina. Kaip tos mašinos irportas auga, rodo pardavimas Clevelande. Čia 1954 metais buvo parduota 92 Volkswagenai, gi šiais metais jau parduota 208 mašinos.

Volkswagenus daugiausia perka tie amerikiečiai, kurie jau turi kita didesnę mašiną ilgesnėm ir patogesnėm kelionėm. Volkswageną naudjoa miesto susisiekimui.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

CRANE CO.

PLUMBING SUPPLIES

6215 Carnegie Avenue
UT 1-2400